

Bratislavský KURRIÉR®

160 000 VÝTLAČKOV

www.bakurier.sk

ZADARMO

NOVINY PRE BRATISLAVČANOV A NÁVŠTEVNÍKOV HLAVNÉHO MESTA

**Nové parkovanie
v centre terčom
kritiky**

str. 5

**Konvergenzie
otvorí
Jan Garbarek**

str. 11

**Zažite
nočný beh
Bratislavou**

str. 20

DOMINANTA BRATISLAVY SA KONEČNE DOČKALA OBNOVY

V poslednom období sa naše hlavné mesto mení na mesto rekonštrukcií. Prestavby, obnovy a renovácie sa stali súčasťou Bratislavy, ktorá po nich bude mať prívlastok – krajšia. V súčasnosti sa rekonštruujú dve hlavné dominanty mesta na Dunaji – hrad a veža Dómu sv. Martina. Obe pamiatky celoslovenského významu boli v havarijnom stave, a tak kríza – nekríza, národné bohatstvo by sa patrilo zachrániť.

O nevyhnutnej rekonštrukcii Dómu sv. Martina sa uvažovalo už dlhší čas. Veľmi zlý stav veže však prinútil kompetentných konať. Hovorca Bratislavskej arcidiecézy Jozef Halčko pripomenul, že katedrála bola naposledy rekonštruovaná v 70. rokoch minulého storočia. „Teraz sa rekonštruuje preto, že sa zistil havarijný stav niektorých častí krovu veže. Keďže bolo potrebné postaviť lešenie, vykonajú sa zároveň aj ďalšie nevyhnutné rekonštrukčné práce na fasáde a krytine veže“, dodal Halčko. Výmena krovu je podľa neho veľmi akútna. Nahradiť sa musia niektoré nosné hrady krovu, časti strechy, ktorá je dokonca na niektorých miestach prestrelná od roku 1968.

(pokračovanie na str. 3)

Rekonštrukcia Dómu sv. Martina by mala trvať do budúcej jari.

BRATISLAVA SI PRIPOMENIE KORUNOVÁCIU FERDINANDA IV.

ROZHOVOR

s autorom a organizátorom
Korunovačných slávností
MIROSLAVOM
VETRÍKOM

O blížiacom sa sviatku, ktorý už neodmysliteľne patrí k záveru leta, sme sa porozprávali s autorom a organizátorom Korunovačných slávností Miroslavom Vetríkom. V sobotu 5. septembra zažijeme už ich 8. Ročník, keď korunujú na Hviezdoslavovom námestí Ferdinanda IV., ktorému sa tejto pocty dostalo v roku 1647 ako trinásťročnému chlapcovi.
Kedy vznikla myšlienka Koruno-

**válnych slávností? Čo vás dovie-
dlo k tomuto projektu?**

Mám rád históriu a Bratislava je na ňu veľmi bohatá. Pri štúdiu významných slovenských historických udalostí ma zaujalo, že v Bratislave bolo korunovaných 18 kráľov a kráľovien, a že Bratislava bola takmer 300 rokov korunovačným mestom. V Bratislave niet veľa miest, ktoré svedčia o tomto slávnom období nášho hlavného mesta. To ma podnietilo priblížiť atmosféru Korunovačných slávností svojim spoluobčanom.

**V akom duchu sa budú niesť
tohtoročné Korunovačné sláv-
nosti?**

Tentoraz chcem priblížiť atmosféru korunovácie trinásťročného chlapca Ferdinanda IV. z roku 1647. Bol veľmi nadaný. Otec ho už

v skorom veku začal zasväcovať do vláderských povinností. Aj nás inšpiroval k tomu, že korunovaného kráľa stvárni naozaj trinásťročný mládenec. V minulom roku malo veľký úspech hľadanie korunovačného pokladu. Popri zábave sa hľadáči zoznámali aj s pamiatkami a osobnosťami prvej polovice 17. storočia. Každý nálezcovia bol odmenený korunovačným žetónom a bol zaradený do zlosovania o finančné odmeny. Preto poklad budeme hľadať aj tento rok a pridáme novinku, ktorou bude priblíženie veľkej chorvátskej migrácie do okolia Bratislavy v 16. a 17. storočí.

(pokračovanie na str. 8)

Obradu korunovácie svojho syna sa zúčastní aj „cisársky pár“ Ivana Surovcová a Filip Tüma.

PETRŽALČANIA ZLOŽILI VIAC AKO 4 000 TON ODPADU

Viac ako 4 000 ton odpadu zložili Petržalčania na prvom zbernom dvore v mestskej časti za prvých šesť mesiacov jeho fungovania (otvorili ho vlni v apríli). Tento rok tam už stavebným odpadom zaplnili šesťdesiat kontajnerov, objemným zase dvesto veľkokapacitných nádob.

Do pristavených kontajnerov môžu ľudia bezplatne ukladať menší stavebný a objemný odpad (okenné rámy, posteľe, skrine) a staré elektrospotrebiče. Od začiatku augusta majú k dispozícii aj dva kontajnery na obuv, šatstvo a textil. Ak prídu mimo prevádzkových hodín, otvorí im stála strážna služba.

Do zberných nádob je PRÍSNE ZAKÁZANÉ umiestňovať komunálny a biologicky rozložiteľný odpad (lístie, trávu, uhynuté zvieratá).

Základné informácie o Petržalskom zbernom dvore:

Adresa: Čapajevova 6

Kontakty: tel. 02/6382 0158,

www.mpvps.sk

Prevádzkové hodiny – pondelok až sobota (od 8. do 18. h)

Spoplatnená služba – staré pneumatiky (1,50 eura/ks)

(ld)

SNM SPUSTILO INTERNETOVÚ TELEVÍZIU

Internetovú televíziu - SNM TV (nájdete ju na www.snm.sk) - spustilo pred časom Slovenské národné múzeum (SNM). Dianie v jednotlivých múzeách a prácu tamjších zamestnancov približujú rôzne reportáže a rozhovory, ktoré okrem toho mapujú jednotlivé podujatia a „nakúkajú“ do zákulisia aktuálnych výstav a expozícií.

Svoje video (ktoré vzniklo počas návštevy múzea) môže na webtv@snm.sk poslať ktokoľvek, okrem toho, že sa neskôr – ak obtočí – objaví na SNM TV, autorom tých najlepších „hrozia“ odmeny.

V súčasnosti si diváci SNM TV môžu prehrať napríklad jednu z relácií Múzeá, v ktorej vám postupne predstavia všetky z nich, alebo jednu z relácií Podujatia, v ktorej vás kurátori oboznámia s niektorou zo stoviek výstav a podujatí. Okrem toho sú v ponuke relácie zo série Expozície a výstavy, Predstavujeme vám (o rôznych oblastiach práce v múzeách) a Deti (reportáže, ktorých hlavnými aktérmi sú práve deti). Postupne budú vznikať a objavovať sa na internete ďalšie.

Čo sa pripravuje:

Čo to je? – krátke šoty, zaoberajúce sa významom niektorých slov (depozit, exponát)

Klub priateľov SNM – Ako sa stať členom?

Čo som sa dnes dozvedel/a v múzeu – krátke rozhovory, postrehy detí Páči/nepáči – komentáre návštevníkov

(ld)

ZNIČENÚ ELEKTRIČKOVÚ TRAI V CENTRE MAJÚ OPRAVIŤ DO KONCA MESIACA

Do konca augusta – lepšie povedané do začiatku školského roku - by malo byť po odstránení havarijného stavu električkovej trate a jej zariadení na Krížnej ulici, Trnavskom mýte, Vajnorskej a v tých končinách, s ktorými sa začalo 10. júla.

Najviac si vydýchnu Bratislavčania, ktorých sa uzávierky jednotlivých komunikácií a výluky v mestskej hromadnej doprave bezprostredne dotýkajú, odsedeli si svoje v nekonečných zápach, musia prestupovať viac, ako si zvykli. „Najčastejšie sem volávali preto, že boli zmätení, v novej situácii sa napriek letákom nevedeli zorientovať, vrátila sa na začiatok prázdnin jedna zo zamestnaných call centra bratislavského dopravného podniku. Sem tam niekto

zatelefonoval preto, aby sa dozvedel, kedy zápchy zmiznú alebo preto, že sa mu zvýšil počet prestupov a na cestu do práce si už nevystačí s jedným cestovným lístkom ako predtým.

Električková trať sa nerekonštruovala niekoľko rokov, bola v zlom stave. Opravy zaplatí mesto, na koľko ho vyjdú, však bude jasné až po ich dokončení. Prenosné dopravné značenie si, mimochodom, vychutnali aj podgurážení okoloidúci, fanúšikovia Slovanu alebo Stuttgartu, mužstiev, ktoré sa posledný štvrtok stretli v rámci 4. predkola Európskej ligy UEFA. Brali ich na plecá a presúvali o desiatky metrov ďalej.

(ld)

Križovatka na Trnavskom mýte prechádza zásadnou opravou.

foto mk

Z CESTNEJ ČASTI STARÉHO MOSTA ZAČALI „MIZNÚŤ“ PANELY

Tri tony váži panel, do odstránenia ktorých sa pred vyše týždňom na cestnej časti Starého mosta pustila spoločnosť METRO Bratislava. Betónovú mostovku, pozostávajúcu z vyše štyroch stoviek takýchto panelov, majú „zlikvidovať“ v priebehu najbližších štyroch až piatich týždňov, potom by sa mali pustiť do postupne sa odhaľujúcej konštrukcie.

Podľa Vladimíra Kovalčíka, riaditeľa Metra, ide o predposlednú

fázu odstraňovania havarijného stavu Starého mosta. Na otázku, či ho predsa len nespriestupnia aspoň peším, odpovedal, že nie, pretože „človek nikdy nevie, ako sa bude správať“. Siedmy stupeň poškodenia, ktorý sa v súvislosti so stavbou spomína, je totiž ten najhorší možný.

Kovalčík ešte zdôraznil, že robia všetko pre to, aby sa ani na chvíľu neprerušila lodná doprava na Dunaji. Ako to bude s pe-

Tri tony váži jeden takýto panel, do odstránenia ktorých sa pred vyše týždňom na cestnej časti Starého mosta pustila spoločnosť METRO Bratislava.

Betónovú mostovku ich tvorilo vyše štyristo.

foto mk

niazmi zo strany mesta, nie je zatiaľ isté, on to podľa svojich slov s plánovanou rekonštrukciou „vidí pozitívne“. Vedúci inžinier Martin Gál prezradil, že akonáhle skončia s odstraňovaním panelov, odplavia v októbri alebo novembri mostové polia.

Starému mostu už pred časom pomohlo odstránenie 280 ton asfaltu a váhadla, po ktorom sa jeho stav stabilizoval, dokonca sa mierne – o 3,4 milimetra – nadvihol.

Predtým, aj po odstavení dopravy, sa jeho stav neustále zhoršoval, most klesal. Podľa hovorkyne Metra Jany Murínovej sa podľa posudkov na jeho poškodení podpísala nielen korózia, ale už aj únavu materiálu. Meraniam a skúškam sa podroboval pravidelne, za posledné roky na ňom zaznamenali len mierne pohyby. Až v máji tohto roku odhalili 16 - násobný pokles oproti minulosti.

(ld)

DOMINANTA BRATISLAVY SA KONEČNE DOČKALA OBNOVY

(dokončenie zo str. 1)

História Bratislavskej katedrály

Dóm sv. Martina stojí na mieste cintorína a pôvodného románskeho kostola sv. Salvátora - Spasiteľa. Jeho výstavba sa začala realizovať už v 13. storočí. Centrálna loď tejto gotickej sakrálnej stavby bola vysvätená v roku 1452. Okolité prístavby vznikali až v nasledujúcich storočiach. V 18. storočí, keď do módy prišiel barok, dostal aj interiér kostola túto „vyčákanú“ podobu. V nasledujúcom storočí však prišla do módy obnova gotiky, a tak bol dóm vrátený do pôvodného stavu. V barokovom slohu bola ponechaná len Kaplnka sv. Jána Almužníka.

Dóm zasvätený sv. Martinovi bol korunovačným miestom, kde položili od roku 1563 do roku 1830 koruny na hlavy 11 uhorských kráľov a deviatich kráľovien.

Katedrála sa vo svojej histórii nevyhýbala katastrofám. V roku 1760 udrel počas búrky do veže blesk, ktorý ju natoľko poškodil, že sa musela vystavať úplne nová. Ďalšia katastrofa prišla roku 1835, kedy vypukol požiar a veža zhorela. Napokon bol kostol prestavaný do takej podoby, ako ho vidíme dnes, a to v roku 1877.

Múry kostola hlavnej lode dosahujú hrúbku až 150 cm, chrám je dlhý takmer 70 metrov a široký

slavy - sv. Martina, ktorému je kostol zasvätený. Ide o výjav z legendy, ktorá hovorí o vojakovi Martinovi, ktorý sa narodil v dnešnom Maďarsku. Rodičia boli pohania, ale on sa zoznámil s kresťanským učením a sám sa stal členom cirkvi. Počas výkonu služby vo Francúzku stretol nahého žobráka, bola veľmi chladná noc, a tak Martin rozpolil svoj plášť, aby žobrák nezmrzol. V noci sa Martinovi vo sne zjavil Kristus odetý do polovice jeho pláštá. Martin neskôr vystúpil z armády, dal sa pokrstiť, stal sa pustovníkom, kňazom a napokon biskupom. Jeho účinkovanie bolo sprevádzané zázrakmi, získal pre vieru mnohých pohanov a ľudia si ho obľúbili. I keď mal vysokú cirkevnú funkciu, chodil ako misionár medzi vidiečanov a ďalej im hlásal slovo božie.

Od roku 1990 je Dóm sv. Martina Národnou kultúrnou pamiatkou. 8. marca 2008 sa stal sídelnou katedrálou bratislavského arcibiskupa Stanislava Zvolenského, ktorý je zároveň metropolitom Západnej provincie Slovenska.

Rekonštrukcia by mala trvať 7 mesiacov

Jedným zo symbolov katedrály je aj replika Svätostefanskej koruny, ktorá zdobí vrchol kostola namiesto kríža. 16. augusta 2010 sa opäť po 105 rokoch do-

Unikátny pohľad na panorámu Podhradia z vrcholu veže.

taurátorský prieskum odhalil pôvodnú farbu kostola, do ktorej by sa mohol vrátiť. Keďže ide o známu turistickú atrakciu, je výhodou, že rekonštrukcie zatiaľ nijak neovplyvňujú jej prevádzku.

Najprv organ, potom strecha

Nedávno sa dóm dočkal nového organa, ktorí nahradil organ z roku 1880. Ten nemal v katedrále dobré akustické prostredie. Po demontáži ho zreštaurovali a odviezli do kostola vo Vlčkovciach.

tici, a tak sa volá Organ sv. Alžbety. Tradičný hudobný inštrument, ktorý ozvučuje chrámy je vyrobený z kvalitných druhov dreva, ako napríklad eben. Jeho píšťaly, ktorých je viac ako 4000, sú vyrobené z cínú a striebra. Zaujímavé sú aj ich rozmery – najmenšia meria len neuvěřiteľných päť milimetrov a najväčšia by siahala do výšky tretieho poschodia paneláku, meria totiž desať metrov. Mechov, ktoré rozospievajú píšťaly je desať.

Aj cena za toto dielo je dlhá – má totiž sedem cifier - 1 001 500 €

Hmotnosť podušky aj s korunou je 150 kg.

Nový organ, ktorým sa pýši bratislavská katedrála je unikátny nielen na Slovensku, ale pravdepodobne aj v strednej Európe. Jeho autorom je Nemeč Gerald Woehl, ktorý vyrába tieto hudobné nástroje viac ako 40 rokov. Autor veľkolepého organu ho pomenoval po svä-

bez DPH. Organ bol posvätený 27. júna tohto roku počas bohoslužby, na ktorej si sám autor zahral.

Veronika Ševčíková
foto Štefan Komorný

PRISPEJÚ NA NÁKUP ŠKOLSKÝCH POMÔCOK

Šesťdesiatim rodinám v hmotnej núdzi poskytne finančnú výpomoc petržalská samospráva. Peniaze (približne 30 eur) môžu použiť výlučne na nákup školských pomôcok (ceruzky, perá, zošity, knihy). O nenávratnú pôžičku z verejného rozpočtu žiadajú rodičia nezaopatrených detí v prípade, že sa ocitli v zložitej sociálnej situácii.

Okrem jednorazového príspevku zo strany miestnej samosprávy im môže petržalský úrad (na základe výnosu z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) poskytnúť aj dotáciu na denné stravovanie v školských jedálňach (rodičia škôlkarov a prvostupniarov potom platia 0,90 eura/deň, rodičia druhostupniarov 0,94 eura/deň) a ešte jednu na nákup školských potrieb (16,60 eur).

(ld)

RUŽINOV JE AJ PO ĎALŠOM ZASTUPITELSTVE V ROZPOČTOVOM PROVIZÓRIU

V rozpočtovom provizóriu zostáva Ružinov aj po ďalšom stretnutí tamojších poslancov, ktorí opäť nepodporili návrh rozpočtu mestskej časti na tento rok, s výhľadom na ďalšie dva.

„Prekvapila ma príliš krátka diskusia, považujem to za prejav toho, že komunálne voľby sa blížila,“ zareagoval na túto skutočnosť ružinovský starosta Slavomír Drozd (SMER-SD). „Poslanci prezentovali len všeobecné vyjadrenia, aby sme viac šetrili. Okrem nezávislého Patrika Guldana nepredložili jediný pozmeňovací návrh, ktorý by jasne definoval, v ktorej položke ubrať a v ktorej pridať,“ dodal.

V minulosti sa viacerí z poslancov pozastavovali nad tým, že napríklad také znižovanie reprezentatívnych výdavkov úradu je síce fajn, ale že siahť zamestnancom na odmeny by sa nemalo, aby nestrácali motiváciu. Zdalo sa im, že priveľa peňazí ide na verejné obstarávanie, a že šetriť by sa malo inde.

Návrhu rozpočtu sa ešte budú venovať, ak neprejde do novembrových komunálnych volieb, nedoriešený problém po nich „zdedí“ nové zastupiteľstvo.

(ld)

Čo s tržnicou? Poradte poslancom

Dohady o budúcnosti Starej tržnice počujeme takmer každý deň. Názorov je niekoľko, taktiež zámerov, o ktorých sa už aj rokovalo v mestskom parlamente. Zatiaľ však bez výsledku a 100-ročná budova ani zďaleka neposkytuje občanom to, na čo má potenciál. Vyjadrite preto svoj názor a napíšte nám na poštovú adresu redakcie alebo email redakcia@bakurier.sk, ako si predstavujete budúcnosť tohto objektu. Možno inšpirujete poslancov, ktorí majú o nej opäť rokovať.

Nový organ sa rozozvučal už v júni.

necelých 23 metrov. Pod dómom sa nachádzajú krypty, v ktorých sú pochovaní významní obyvatelia Prešporka. Je tu krypta Pálffyovcov – majiteľov hradu, jezuitská krypta, arcibiskupská krypta... Pod katedrálou je pochovaných niekoľko generácií arcibiskupov, kanonikov a pod. Okrem týchto vzácnych pozostatkov sa v kostole nachádza aj množstvo klenotov. Asi najväčšia je monštrancia vysoká 109 cm, je to ozdobná schránka, v ktorej sa vystavuje sviatosť oltárna.

Mnohé cenné predmety v dome pochádzali z dielne Juraja Rafaela Donnera, ktorý žil na prelome 17. a 18. storočia. Jeho dielom je Kaplnka sv. Jána Almužníka, barokový oltár so sochou sv. Martina, Pietny oltár a oltár sv. Michala. Do dnešných čias sa však v kostole zachovala len kaplnka a jazdecská socha jedného z patrónov Brati-

tkla zeme. Horolezci a reštaurátori ju skladali z 85 metrov dve hodiny. Replika sa očistí, nanovo pozlátí a bude niekoľko dní vystavená priamo v dome, odkiaľ poputuje späť na vežu. Hmotnosť tejto koruny aj s poduškou je 150 kg, siahla do výšky 164 cm a štvorcová poduška má dĺžku jednej hrany 120 cm.

Predpokladaná dĺžka rekonštrukcie je podľa Haľka sedem mesiacov od odovzdania lešenia. O sume, na ktorú sa skladá rímskokatolícka cirkev aj ministerstvo kultúry, zatiaľ hovoriť nechce. Podľa jeho slov sa zatiaľ nedá vyčíslíť ani predpokladaná čiastka, pretože ešte stále nie je známy rozsah prác. Vysoké lešenie, ktoré zahalo celú vežu je pokryté obrovskou reklamou na banku a financie, ktoré kostol takto získa, sa tiež použijú na rekonštrukciu. Tá by sa mohla dotknúť aj fasády. Prebiehajúci reš-

Mestská časť
Bratislava – Staré Mesto
pripravuje
od 15. septembra 2010
výtvarné kurzy pre dospelých

Základy kresby /36 vyuč. hodín/
Základy maľby /36 vyuč. hodín/
Kombinované techniky /36 vyuč. hodín/
Portrét /36 vyuč. hodín/
Lektor: Mgr. Art Zuzana Malénková
Poplatok: 2,30 € jedna vyučovacia
hodina, študenti a
dôchodcovia 2 €
Kontakt: 0903 767 021,
doruzova@gmail.com
Miesto konania: Centrum hudby,
Zichyho palác, Ventúrska 9

POPRI KOMÁROCH SA PREMNOŽILI AJ HOLUBY

Zvýšený výskyt holuba domového zaregistrovala v posledných týždňoch petržalská samospráva. Miestny úrad preto žiada vlastníkov bytov, správcov bytových domov a užívateľov nehnuteľností, aby vo vlastnom záujme vyčistili spoločné priestory. Ide predovšetkým o miesta, kde sa ukladá domový odpad.

Balkóny neobývaných bytov by mali zablokovať, vlastníci a správcovia nehnuteľností môžu používať aj elektronické plašiče. Farmakologické prípravky, ktoré by pomohli utlmiť plodnosť holubov, v súčasnosti na Slovensku zaregistrované nie sú.

V Prahe sa v „bojoch“ proti holubom najviac osvedčila spolupráca vlastníkov bytov a domov so sokoliarimi. Tí totiž dokážu pomocou vycvičených dravcov vytlačiť nežiaduce vtáčstvo z obývaných častí mesta na perifériu.

(ld)

otvorený list, v ktorom vyjadrili svoj ostrý nesúhlas s aktuálnym dňaním.

„V mene 307 obyvateľov ulíc Macharova, Pifflova a Wolkrova, ktorí podpísali petíciu proti zriadeniu odťahovej služby na verejnom parkovisku Macharova, vás žiadame o okamžité a definitívne vypovedanie zmluvy o prenájme tejto plochy spoločnosti Car Towing,“ píše v ňom okrem iného. Vozidlá, ktoré zle zaparkované autá z Petržalky a Starého Mesta odťahujú, si podľa autorov listu urobili z úzkej Macharovej doslova korzo (a to aj napriek zákazu vjazdu nákladným vozidlám). Pozastávajú sa nad tým, že sa to deje napriek niekdajšiemu rozhodnutiu miestnych poslancov o vypovedaní už spomínanej nájomnej zmluvy. Ktorú však – čomu nerozumejú – starosta Ftáčnik medzičasom (ešte koncom mája) stiahol.

Jeden z odporcov „odťahovky“, Pavel Halač, to považuje za nehoráznosť. „Nechápeme, ako si to pán starosta mohol dovoliť, keď na to nemal mandát od poslancov. Nimi prijaté uznesenie ho zaviazovalo zmluvu vypovedať, nič viac. Mali by ho vyzvať, aby zverejnil dôvody, ktoré ho k tomu viedli.“ Sami mu už vraj

Napriek tomu, že na svojom poslednom stretnutí – začiatkom júla – sa petržalskí poslanci postavili proti spusteniu odťahovej služby na Macharovej ulici (nezískala potrebnú dvojtretinovú väčšinu ich hlasov), začala spoločnosť Car Towing ešte 19. v tom istom mesiaci s odťahovaním. Členov tamojšieho petičného výboru proti „odťahovke“ to vytočilo natoľko, že si už medzičasom verejne zaprotestovali a starostovi Petržalky Milanovi Ftáčnikovi poslali

Proti odťahovaniu zle zaparkovaných áut na Macharovu ulicu v Petržalke, s ktorým spoločnosť Car Towing začala ešte koncom júla, sa miestni obyvatelia búria. Vytáča ich natoľko, že požadujú okamžité a definitívne vypovedanie nájomnej zmluvy a namiesto „odťahovky“ vybudovanie verejného parkoviska s osvetlením.

nemôžu veriť.

Rozhorčení protestujúci sa v otvorenom liste zamýšľajú aj nad tým, či je v existenčnom záujme Petržalky zriadenie parkoviska odťahovej služby v obytnej zóne, v lokalite s akútnym nedostatkom parkovacích miest. Tvrdia, že zrazu žijú akoby na periférii, že sa zhoršila už aj tak zlá kvalita ich životného prostredia.

Starosta Milan Ftáčnik stiahol výpovede nájomnej zmluvy tesne pred uplynutím výpovednej lehoty zdôvodnil takto: „Poslanci na májovom zastupiteľstve odsúhlasili uznesenie, v ktorom žiadali prednostu, aby so spoločnosťou Car Towing dohodol nové podmienky nájmu - aby na mieste do šiestich mesiacov vybudovali novú prízazdovú cestu, obyvateľom poskytl 25 parkovacích miest a nerobili si po uplynutí nájmu nárok na to, čo vybudovali. Bral som to tak, že poslanci prejavili vôľu uzavrieť novú nájomnú zmluvu, ak bude Car Towing

súhlasí s týmito podmienkami. Súhlasili, tak som výpoveď stiahol.“

Okrem toho podľa neho po vypovedaní zmluvy predstaviteľia spoločnosti Car Towing namietali, že budú od mestskej časti požadovať finančnú náhradu vo výške stotisíc eur, čo sú peniaze, ktoré do úprav dlho nevyužívanej plochy mali vložiť. „Stiahnutím výpovede som sa chcel vyhnúť právnej sporu, pretože sa ukazovala cesta k dohode. Tú poslanci na júlovom zastupiteľstve neschválili, neschválili však ani návrh na konkretizáciu investičného zámeru,“ pokračuje (nesúhlasili s návrhom Františka Šebeja (OKS), aby nechal starosta vypracovať investičný zámer, ktorý by smeroval k výstavbe verejného parkoviska s osvetlením). Tým pádom podľa Ftáčnika nebol dôvod na obnovenie výpovede nájomnej zmluvy, ktorým by bol práve konkrétny investičný zámer mestskej časti.

„Aj mňa prekvapilo, že firma začala s odťahom cez Macharovu, hoci

predtým akceptovali, že tadiaľ sa ťahať nebude. Mám však informácie, že chcú čo najskôr vybudovať novú cestu,“ povedal. Dodal, že zatiaľ platí stará nájomná zmluva, ktorej súčasťou nebola podmienka o vybudovaní 25 bezplatných a strážených miest pre miestnych obyvateľov, ani skutočnosť, že si Car Towing po uplynutí nájmu nebude robiť nároky na vložené investície.

Najbližšie budú petržalskí poslanci o situácii na Macharovej hovoriť na mimoriadnom zastupiteľstve, ktoré sa uskutoční 24. augusta. „Na prvom mieste je alternatíva vypovedať nájomnú zmluvu, schváliť investičný zámer a vyčleniť naňho potrebné finančné prostriedky aj s rizikom súdneho sporu s Car Towing. Druhá alternatíva je schváliť nový prenájom za podmienok stanovených v máji. Poslanci musia rozhodnúť, ktorou cestou sa mestská časť pustí,“ uzavrel Ftáčnik.

(ld)

PADAJÚCE KAMENE ZASTAVIA GABIONY

Mestská časť Bratislava-Staré Mesto sa rozhodla vybudovať 54-metrov dlhú sústavu oporných múrikov – tzv. gabionov po ľavej strane Hlbokej cesty (smerom hore) a ochrániť ľudí pred padajúcimi skalami zo svahu.

Umiestňovaniu gabionov predchádzalo celkové vyčistenie svahov po oboch stranách, ktoré spočívalo v odstránení uvoľnených skál, popadaných konárov, suchých a chorých drevín ohrozujúcich zdravie a život ľudí prechádzajúcich po ceste. Staré hrdzavé a poškodené zábradlie bolo zrekonštruované. Bude osadené po celej dĺžke Hlbokej cesty, pričom sa na ňom obnoví náter.

Vyčistená bola aj komunikácia, na ktorú sa v uplynulom období pod vplyvom času a poveternostných podmienok na niekoľkých miestach zosunula zo svahu zemina a kamene.

Začiatkom roka 2008 na nej nezisková organizácia Národný trust obnovila studničku. Tá mala takmer rozpadnutú striešku, bola

Po studničke sa opravy na Hlbokej ceste dočkal aj svah

znečistená, zanesená odpadkami a hlinou. Obnova sa uskutočnila v rámci projektu Živá voda a spočívala v odstránení nadzemnej a sčasti povrchovej časti studničky, následne bola vybudovaná nová - z

30-cm vysokého muriva z lomového kameňa, vyhotovenia prístrešku a osadenia lavičky oproti studničke. Práce financovala formou dotácie 165-tis. korún mestská časť.

(pk)

NECHUŤ K UČENIU? NEDOSTATOK SÚSTREDENOSTI?

ULAHČITE SVOJMU DIEŤAŤU NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK
RADY AJ PRE RODIČOV
EFEKTÍVNA POMOC S ČITANÍM,
PÍSANÍM A UČENÍM SA

0905 462 885
0911 462 885

DNI OTVORENÝCH DVERÍ

6.9-10.9. od 10:00 do 18:00 hodiny

Študijné centrum BASIC, n. o.
Karpatská 2 (YMCA), 811 04 Bratislava
ba@centrumbasic.sk, www.centrumbasic.sk

Ilustrácia Věra Tataro - www.tataro.com

NA OSEMŇASTICH ULICIACH V STAROM MESTE ZAČAL PLATIŤ NOVÝ PARKOVACÍ REŽIM

Znášať lepšie narastajúci tlak motoristov na parkovacie kapacity v Starom Meste má Staromešťanom pomôcť nový spôsob parkovania. Nový parkovací režim začal ešte v predposledný júlový deň platiť na osemnástich uliciach III. a IV. triedy v 1. parkovacej oblasti mestskej časti. Podľa reakcií obyvateľov Bratislavy, a to aj tých zo Starého Mesta, má systém veľké nedostatky.

Dodávateľská spoločnosť Sates odhalila dovedy prekřížené zvislé dopravné značenie na uliciach Bernolákova, Blumentálska, Fazuľová, Chorvátska, Justičná, Kmeťovo námestie, Lužická, Májkova, Moskovská, Námestie Martina Benku, Poľná, Poľská, Sasinkova, Slovanská, Strážnická, Školská, Šoltésovej a Wilsonova. V ten istý deň rozbehla zároveň prácu v 2. parkovacej oblasti (tá zahŕňa Anenskú ulicu, Belopotockého, Benediktiho, Björnsonovu, Čajkovského, Jozef-

skú, Kýčerského, Lehotského, Leškova, Povraznícku, Škovránčiu, Tabakovú, Ulicu Jozefa Kronera a Záhrebskú).

Hneď po spustení nového systému začali mestskí policajti a pracovníci staromestského miestneho úradu upozorňovať na zmeny prostredníctvom letákov, ktoré motoristom zasúvali za stierače. Vlastníkov vozidiel, ktorí na parkovacích boxoch stáli bez parkovacej karty, vyzývali, aby si ju vybavili – ak sú Staromešťania. Tí na to reagovali zvýšeným záujmom o jej vydanie. Akonáhle ju dostanú, môžu svoje autá odparkovať na vyhradených miestach, zatiaľ čo majitelia áut bez trvalého pobytu v mestskej časti musia parkovať mimo nich, inak im vozidlo odtiahnu.

Na už spomínaných osemnástich uliciach v 1. parkovacej oblasti vyznačili celkovo 1 039 parkovacích miest, 753 z toho je vyhradených občanom trvalo žijú-

cim v Starom Meste, 31 osobám s preukazom Ťažko zdravotne postihnutý, ďalších 13 pre hotely (po 2 miesta), materskú školu (3), taxi (2), kultúrne centrum (2) a veľvyslanectvo (2). Zvyšných 246 miest je určených motoristom, ktorí lo-

kalitu navštívia, sú tam zamestnaní, bývajú v podnájme. Zaparkovať môžu aj na cestách I. a II. triedy, ak im to dopravné značky umožnia, prípadne na verejných parkoviskách.

(ld)

NOVÝ SPÔSOB PARKOVANIA ZĎALEKA NEVYHOVUJE VŠETKÝM

Nový spôsob parkovania v Starom Meste má odporcov nielen medzi cezpoľnými, ale aj domácimi. A to aj napriek tomu, že ho tam uviedli s tým, aby im pomáhal.

„Medzi protestujúcimi Staromešťanmi sú najmä seniori, ku ktorým chodia autom na návštevu deti, vozia im nákupy, dopravujú ich k lekárom - pýtajú si pre ne parkovacie karty, vysvetľujeme im, že sa to nedá, že by potom naša parkovacia politika stratila zmysel,“ informuje staromestská hovorkyňa Alena Kopřivová. Nespokojní sú podľa nej aj s dĺžkou parkovacích boxov - podľa normy musí mať ten najmenší 5,5 metra. „Toto my ovplyvniť nevieme. Pôvodne sme chceli vyznačiť priestor na parkovanie iba čiarami, ako je to v Česku, lenže naša legislatíva to nedovoľuje,“ konštatuje.

Cezpoľným – nielen mimobratislavčanom, ale aj Bratislavčanom z iných mestských častí - urobila novinka ešte väčší škrt cez rozpočet. Nájsť parkovacie miesto je pre nich logicky oveľa ťažšie ako predtým, pričom už predtým to bolo zložité, miestami priam nemožné. Najmä ak sa chceli vyhnúť plateniu.

Podľa Kopřivovej môžu parkovať na verejných parkoviskách,

komunikáciách a chodníkoch I. a II. triedy (v správe hlavného mesta) - ak im v tom nebráni dopravné značenie. „V nových parkovacích oblastiach Starého Mesta, na komunikáciách III. a IV. triedy, pre nich bude vyčlenených v priemere približne 30 % parkovacích plôch. Niekde toho bude viac (napríklad v okolí Justičného paláca - na Justičnej ulici verejnosti z 59 parkovacích boxov patrí 25), niekde menej a niekde nič (napríklad na Lužickej, Májkovej a Poľskej ulici),“ prezrádza.

Pre nový parkovací režim sa staromestská samospráva rozhodla preto, že parkovanie v Starom Meste sa pre tamojších obyvateľov stávalo čoraz nepriateľnejším. „Dlhé minúty krúžili okolo svojich domovov, kým našli miesto,“ približuje Kopřivová jav, ktorý je dôverne známy aj Petržalčanom. Miestne zastupiteľstvo preto v roku 2008 prijalo dokument Parkovacia politika na území mestskej časti, ktorého cieľom je chrániť Staromešťanov pred enormným náporom motoristov na jestvujúce parkovacie kapacity. „Nie je možné ulice rozširovať, niekde sú tak úzke, že na nich možno parkovať len na jednej strane, tvrdza ich však prinútila niekde dokonca postaviť auto na

chodník, čo zákon zakazuje - hrozia odťahy. Vytvorenie nových parkovacích oblastí navrhla komisia dopravy pri miestnom zastupiteľstve v súlade so spomínanou parkovacou politikou v máji 2009,“ objasňuje Kopřivová.

Takto to vraj vysvetľujú všetkým, ktorí ich kontaktujú s

tým, že v Starom Meste pracujú, majú nehnuteľnosti, pričom sa domáhajú parkovacej karty. „Vysvetľujeme im, že ju môžu dostať iba ľudia s trvalým pobytom v Starom Meste - bez ohľadu na to, či bývajú v troch nových oblastiach alebo nie,“ uzatvára.

(ld)

Obyvatelia Bratislavy budú hľadať miesto na parkovanie oveľa ťažšie.

KOMU V STAROM MESTE DAJÚ PARKOVACIU KARTU

O parkovaciu kartu môžu požiadať všetky osoby s trvalým bydliskom na území mestskej časti, vrátane držiteľov parkovacích kariet BPS Park (Pozor, nevzťahuje sa na parkovanie v zóne s obmedzeným státím, ktorú spravuje spoločnosť BPS Park.).

Fyzické osoby s nárokom na ňu za kartu zaplatia 10 €. Vo vozidle ju potom musia umiestniť na spodnú časť čelného skla - z pohľadu vodiča vľavo. Po uplynutí lehoty jej platnosti ju vrátia.

Parkovacia karta umožňuje majiteľovi auta krátkodobé státie na komunikácii, dlhodobejšie

sa už považuje za osobitné užívanie verejného priestranstva, za čo musí zaplatiť miestnu daň.

Aby sa predišlo vytváraní dlhých radov čakajúcich, zaviedli na staromestskom úrade časenkový – objednávací systém. Záujemca o kartu si na Pracovisku prvého kontaktu na Vajanského nábřeží č. 3 vyzdvihne číslo (objednávku) – na konkrétny deň a hodinu, súčasne môže chcieť žiadosť o vydanie parkovacej karty (ak si ju už medzičasom nestiahol z internetovej stránky mestskej časti na www.staremesto.sk).

Ďalším krokom je predloženie

nie už vyplnených, overených kópií a originálov požadovaných dokumentov. Pracovisko prvého kontaktu je Staromešťanom k dispozícii denne od 8. h, v pondelok a stredu do 17. h, v utorok a vo štvrtok do 15. h, v piatok do 12.30 h. Donesť treba vyplnenú žiadosť o vydanie parkovacej karty s priloženou kópiou osvedčenia o evidencii vozidla. K nahliadnutiu sa predkladá originál osvedčenia, občiansky a vodičský preukaz.

Zdroj: www.staremesto.sk

Ako by ste problémy s parkovaním riešili vy?

V Starom Meste zareagovali na narastajúci tlak motoristov na parkovacie kapacity na svojom území obrátením sa na nový parkovací režim, zvýhodňujúci tamojších obyvateľov, znevýhodňujúci prichádzajúcich.

Ako by ste problémy s parkovaním v Bratislave riešili vy? Kde by mali podľa vás jednotlivé samosprávy hľadať peniaze na budovanie nových parkovacích miest? Čo si myslíte o novom spôsobe parkovania v Starom Meste? Bol to podľa vás krok správnym smerom?

Na vaše reakcie a tipy čakáme na redakcia@bakurier.sk.

BLIŽŠIE INFORMÁCIE K JEDNOTLIVÝM PARKOVACÍM OBLASTIAM

Zatiaľ čo prvú parkovaciu oblasť sprevádzkovala spoločnosť Sates 30. júla, s prácami v druhej by mala byť hotová začiatkom septembra. Hneď potom začnú vyznačovať tretiu.

(Parkovacia oblasť č. 1) - je v nej 1 039 parkovacích boxov, je ohraničená ulicami Námestie slobody – Kollárovo námestie – Mickiewiczova – 29. augusta – Poľná – Karadžičova – Legionárska.

Patrí sem Bernolákova, Blumentálska, Fazuľová, Chorvátska, Justičná, Kmeťovo námestie, Lužická, Májkova, Moskovská, Námestie Martina Benku, Poľná, Poľská, Sasinkova, Slovanská, Strážnická, Školská, Šoltésovej a Wilsonova.

(Oblasť č. 2) - je v nej okolo 500 boxov, je ohraničená ulicami Štefánikova – Šancová – Mýtna – Námestie slobody – Nám. 1. mája – Hodžovo námestie – Štefánikova.

Patrí sem Anenská, Belopotockého, Benediktiho, Björnsonova, Čajkovského, Jozefská, Kýčerského, Lehotského, Leškova, Povraznícka, Škovránčia, Tabaková, Ulica Jozefa Kronera a Záhrebská.

(Oblasť č. 3) - počet boxov zatiaľ nie je známy, je ohraničená ulicami Štefánikova – Hlboká – Fraňa Kráľa – Palisády – Zámocká – Staromestská.

Patrí sem Flöglova, Fraňa Kráľa, Galandova, Godrova, Gunduličova, Hlboká cesta, Konventná, Kozia, Križkova, Kuzmányho, Lermontovova (po Fraňa Kráľa), Lýcejná, Mateja Bela, Moyzesova, Na brezinách, Panenská, Podjavorinskej, Porubského, Puškinova, Sládkovičova, Somolického, Svoradova, Škarniclova, Štetinova, Vratňanská a Zochova.

Zdroj: www.staremesto.sk

Komunikácie I. a II. triedy v Zónach č. 1, 2 a 3:

Americké námestie, Banskobystrická, Floriánske námestie, Hodžovo námestie, Imricha Karvaša, Karadžičova, Kollárovo námestie, Križna, Legionárska, Mickiewiczova, Mýtna, Námestie Martina Benku, Námestie slobody, Námestie 1. mája, Odborárske námestie, Palisády, Radlinského, Spojná, Staromestská, Šancová, Špitálska (po Ulicu 29. augusta), Štefanovičova, Štefánikova, Šulekova

Timravina, Tolstého, Ulica 29. augusta, Vazovova, Záhradnícka, Zámocká, Žilinská

Komunikácie III. a IV. triedy v Zónach č. 1, 2 a 3:

Anenská, Belopotockého, Benediktiho, Bernolákova, Björnsonova, Blumentálska, Čajkovského, Fazuľová, Flöglova, Fraňa Kráľa, Galandova, Godrova, Gunduličova, Hlboká cesta, Chorvátska, Jozefská, Justičná, Kmeťovo námestie, Konventná, Kozia, Križkova, Kuzmányho, Kýčerského, Lehotského, Lermontovova (po Fraňa Kráľa), Leškova, Lužická, Lýcejná, Mateja Bela, Májkova, Moskovská, Moyzesova, Na brezinách, Panenská, Podjavorinskej, Poľná, Poľská, Porubského, Povraznícka, Puškinova, Sasinkova, Sládkovičova, Slovanská, Somolického, Strážnická, Svoradova, Škarniclova, Školská, Škovránčia, Šoltésovej, Štetinova, Tabaková, Ulica Jozefa Kronera, Vratňanská, Wilsonova, Záhrebská, Zochova

Zdroj: www.staremesto.sk

BRATISLAVSKÁ ZOO LÁKA DETI NA NOVÉ PRÍRODOVEDNÉ KRÚŽKY

Majú vaše deti rady zvieratá? Ak prikývnete, čítajte ďalej, alebo im tento článok podstrčte. Bratislavská zoo totiž v blízkej budúcnosti otvorí dva krúžky, ktoré by ich mohli zaujímať.

Pohľad do tajov prírody (pre deti vo veku od 10 do 16 rokov, v Klube ZOO)

Začína sa 6. septembra, potrvá do 3. decembra (každý utorok od 15.30 do 17. h). Cieľom je oboznámiť účastníkov krúžku hravou a zábavnou formou s rôznorodosťou živočíchov a rastlín. Aj prostredníctvom tvorivých dielní, komentovaných kŕmení, deti budú pripravovať hračky pre zvieratá a pozorovať ich.

To všetko za 20 €, prihlásiť sa možno do 31. augusta.

Malí pozorovatelia zvierat (pre deti vo veku od 6 do 9 rokov, v Klube ZOO)

Začína sa v septembri, končí budúci rok v júni (každú druhú sobotu v mesiaci medzi 10. a 12. h, okrem septembra – 1. stretnutie je na programe 25.). Cieľom je oboznámiť účastníkov krúžku s jednotlivými druhmi zvierat – s ich spôsobom života a potrebami. Aj prostredníctvom tvorivých dielní, komentovaných kŕmení, deti budú pripravovať hračky pre zvieratá a pozorovať ich.

To všetko za 20 €, prihlásiť sa možno do 17. septembra.

(ld)

PRÁVNA PORADŇA

V mesiaci október by som mala nastúpiť na materskú dovolenku. Chcela by som vedieť, či môžem v tomto termíne nastúpiť, keď mám so zamestnávateľom zmluvu na dobu určitú. Môže ma vraj zamestnávateľ po uplynutí dohodnutej doby prepustiť v ochrannej dobe, teda počas materskej dovolenky? Zároveň sa chcem spýtať, koľko mesiacov musím mať odpracované v novej práci, aby som mohla ísť na materskú dovolenku. V mojom prípade sa jedná o prvé materstvo, a preto s tým nemám žiadne skúsenosti.

Viera T., Bratislava

Z obsahu vašich otázok predpokladám, že je vám potrebné vysvetliť dva so sebou súvisiace problémy, a to nárok na materskú dovolenku, ktorý je upravený Zákonikom práce a nárok na dávku sociálneho poistenia – materské, ktorá je upravená v zákone o sociálnom poistení. Teda na vašu otázku, či môžete nastúpiť na materskú dovolenku, možno jednoznačne odpovedať, že nie môžete, ale musíte na materskú dovolenku nastúpiť a to v termíne, ktorý je priamo upravený zákonom. Konkrétne § 167 v odseku 1 ustanovuje, že žena nastupuje materskú dovolenku

spravidla od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr však od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom. Termín nástupu na materskú dovolenku stanovuje, ako iste viete, odborný lekár, v ktorého starostlivosti budúca mamička je pred pôrodom. V odseku 2 zákon zároveň upravuje, ako sa poskytne materská dovolenka v situácii, ak žena vyčerpá z materskej dovolenky pred pôrodom menej ako šesť týždňov, pretože pôrod nastal skôr, ako určil lekár. V takýchto prípadoch žene patrí materská dovolenka odo dňa nástupu až do uplynutia času ustanoveného v § 166 ods. 1, teda 28 týždňov. Ak žena porodila zároveň dve deti alebo viac detí, alebo ak ide o osamelú ženu, patrí jej materská dovolenka v trvaní 37 týždňov. Ak žena vyčerpá z materskej dovolenky pred pôrodom menej ako šesť týždňov z iného dôvodu, poskytne sa jej materská dovolenka odo dňa pôrodu len do uplynutia 22 týždňov alebo 31 týždňov, ak ide o ženu, ktorá porodila zároveň dve deti alebo viac detí, alebo ak ide o osamelú ženu.

Z uvedeného vyplýva, že na materskú dovolenku nastúpite v termíne, ktorý vám lekár určil. Vo vašom prípade je iný problém v tom, že máte so zamestnávateľom uzatvorenú pracovnú zmluvu na dobu určitú, čo má vplyv na skončenie vášho pracovného pomeru. Váš pracovný pomer vám skutočne skončí počas materskej dovolenky, ak doba, na ktorú bol pracovný pomer uzatvorený, uplynie v jej prie-

behu. Pracovný pomer na dobu určitú končí uplynutím doby, na ktorú bol uzatvorený a nie je k tomu potrebná výpoveď zamestnávateľa. Vzhľadom k tomu, že ochranná doba ustanovená v § 64 Zákonníka práce (Zákaz výpovede) sa vzťahuje len na výpoveď danú zamestnávateľom podľa § 63, nie je možné ju uplatniť vo vašom prípade. Zákaz výpovede sa však na vás vzťahuje do skončenia doby, na ktorú bol pracovný pomer uzatvorený a v tejto dobe vás zamestnávateľ nemôže prepustiť.

Čo sa týka materského, ktoré je nemocenskou peňažnou dávkou, tak jeho poskytovanie je rozsiahlo upravené v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Zásadnou podmienkou pre jeho poskytnutie je, že poistenkyňa musí byť v posledných dvoch rokoch pred pôrodom nemocensky poistená najmenej 270 dní. Ak spĺňate túto podmienku, nárok na výplatu vám vznikne od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom, a ak porodíte skôr, odo dňa pôrodu. Nárok na materské zaniká uplynutím 28. týždňa od vzniku nároku na materské, ak zákon neustanovuje inak. Ide napríklad o prípady, ak žena porodila zároveň dve alebo viac detí a aspoň o dve z narodených detí sa stará alebo ak je osamelá. V takomto prípade sa materské vypláca aj po uplynutí 28. týždňa od vzniku nároku na materské a zaniká uplynutím 37. týždňa od

vzniku nároku na materské, ak zákon neustanovuje inak. Iné možnosti môžu vzniknúť za rôznych okolností, ktoré sú podrobne uvedené v ustanoveniach § 48 až 51 zákona o sociálnom poistení. Výška materského je 55 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 55 alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 57.

Nárok na dávku vám vznikne na základe predloženia žiadosti na predpísanom tlačíve „Žiadosť o materské“ v miestnej príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne. Žiadosť musí byť potvrdená lekárom. Pred uplatnením nároku predložíte žiadosť zamestnávateľovi, ktorý vyplní a podpisom potvrdí časť určenú pre zamestnávateľa.

JUDr. Ján Bubeník

ZOBERME SI PRÍKLAD Z ROZVOJA CYKLISTIKY V CUDZINE

DOPRAVA

V poslednom období stále výraznejšiu časť účastníkov cestnej premávky predstavujú cyklisti, ktorí svoj nemotorový dopravný prostriedok využívajú na viacero účelov, predovšetkým ako dopravný prostriedok alebo prostriedok k športovému a relaxačnému vyžitiu.

Dávno sú preč časy, keď sa najmä vodiči motorových vozidiel na „zavadzajúcich“ cyklistov pozerali s opovrnutím a považovali ich na cestách len za nutné zlo. Zábery na húfy cyklistov z krajín ako napríklad Čína alebo Vietnam, kde tvoril bicykel základný dopravný prostriedok, v nás v minulosti vzbudzovali len úsmevy a považovali sme ich len za prejav chudoby a nerozvinutej automobilovej dopravy. Dnes však poznáme aj množstvo vyspelých krajín, kde sa bicykel stal veľmi využívaným a obľúbeným dopravným prostriedkom.

Pozitívny obrat vo vnímaní cyklistov nastal v posledných desiatich rokoch aj u nás a kvalitný bicykel sa okrem iných materiálnych hodnôt stáva pre mnohých imidžovým ukazovateľom životnej úrovne. Žiaľ, zatiaľ sa však bicykel považuje v prvom rade za

športový a relaxačný nástroj a len v menšej miere je využívaný ako dopravný prostriedok. Tento postoj sa pritom v mnohých krajinách už výrazne zmenil a na cestách možno vidieť stále viac cyklistov, ktorí bicykel využívajú na dopravu do zamestnania, do školy, do prírody, za kultúrou a podobne. Viaceré európske krajiny, ako Holandsko alebo Dánsko, zašli v rozvoji cyklistiky podstatne ďalej a vytvárali pre ňu maximálne podmienky. Nielen rozvoj a výstavba cyklotrás, ale aj výrazné obmedzenia v možnostiach využívania motorových vozidiel najmä v niektorých centrálnych a obytných častiach veľkomiest, budovanie kvalitných, dostupných a bezpečných miest na odkladanie bicyklov. Predstavitelia samospráv týchto miest veľmi rýchlo pochopili, že kapacity pre ďalšie výrazné rozširovanie automobilovej dopravy v mestách sú už takmer vyčerpané a jedinou cestou riešenia je využívanie hromadnej alebo nemotorovej osobnej dopravy.

Práva cyklistov v Bratislave

V našom hlavnom meste i napriek výrazným zmenám vo vnímaní cyklistickej dopravy je stále veľa odporcov, ktorí cyklistov vnímajú skôr ako príťaž bezpečnosti a plynulosti dopravy. Vďaka niektorým „tiež cyklistom“, ktorí bezohľadnou jazdou ohrozovali bezpečnosť chodcov, boli dokonca snahy časti volených zástupcov jazdu na bicykli v centre mesta

v pešej zóne úplne zakázať. Vďaka zástancom cyklistov bolo nakoniec prijaté Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Staré Mesto č. 11/2009, ktoré síce jazdu v pešej zóne cyklistom nezakazuje, ale k zvýšenej bezpečnosti chodcov ukladá cyklistom dbať na zvýšenú ohľaduplnosť, pričom chodcov nesmú ohroziť, ani v pohybe obmedziť. V prípade nevyhnutnosti sú povinní z bicykla zosadnúť. Súčasne sú povinní sledovať situáciu a nesmú ohrozovať alebo obmedzovať iných účastníkov cestnej premávky. Uvedené všeobecne záväzné nariadenie nadobudlo účinnosť 1. januára 2010.

Aj napriek tomu, že práva a povinnosti cyklistov sú upravené v zákone 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v § 55, nie je na škodu si aspoň tie základné pripomenúť. Predovšetkým povinnosť cyklistov jazdiť po cestičke pre cyklistov, po ktorej sa tiež jazdí vpravo. Iba tam, kde cestička pre cyklistov nie je alebo nie je zjazdná, jazdí sa pri pravom okraji vozovky. Ak sa tým neohrozujú ani neobmedzujú krajnici vozovky.

Často porušovanou povinnosťou cyklistov je, že na cestách i mimo cestičiek pre cyklistov nezajdia jednotlivito za sebou, čím dost často obmedzujú plynulosť a ohrozujú predovšetkým svoju bezpečnosť. Mnohí podceňujú riziká, ktoré im z frekventovanej komunikácie hrozia a jazdia bez držania alebo nemajú pri jazde nohy

na pedáloch. Mimoriadne dôležitou povinnosťou je mať pri jazde po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev. Podľa policajných štatistík práve porušenie tejto povinnosti malo za následok veľa dopravných nehôd cyklistov. Veľký podiel na dopravnej nehodovosti mladších cyklistov má na svedomí porušenie povinností, z ktorých vyplýva, že osoba mladšia ako 10 rokov nesmie jazdiť po cestách bez dohľadu osoby staršej ako 15 rokov, ktorá je dostatočne spôsobilá, aby na ňu riadne dozerala, a ktorá zodpovedá za dodržiavanie povinností. Prechádzať cez vozovku smie cyklista len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedonúti ich vodičov k zmene smeru alebo rýchlosti jazdy. Veľmi často cyklisti porušujú povinnosť chrániť si hlavu riadne upevnenou ochrannou prilbou počas jazdy na bicykli mimo obce. Ak je cyklistom osoba mladšia ako 15 rokov, táto povinnosť sa vzťahuje aj na jazdu v obci. Pokuty hrozia aj v lese

Prevažná väčšina Slovákov však využíva svoj bicykel najmä v čase relatívneho dopravného kľudu na aktívny odpočinok v mimopracovnom čase a cez víkendy. Obyvatelia Bratislavy na tento účel využívajú sieť cyklotrás, či už tranzitné a regionálne trasy alebo hlavné mestské trasy. Vďaka pomerne širokej sieti cyklotrás aj

záujemcovia o horskú cykloturistiku orientujú svoju pozornosť na tieto cyklotrasy a neriskujú možnosti postihu za porušenie zákona pri jazde po lese. Totiž, ako nás informoval riaditeľ Mestských lesov Bratislava Ing. Vladimír Kutka, ustanovenie § 31 ods. 1 písm. d) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov aj napriek rozsiahlej verejnej diskusii a všeobecnému odporu verejnosti naďalej nezmyselne zakazuje jazdiť na bicykli alebo na koni mimo lesnej cesty alebo vyznačenej trasy. Porušením takéhoto zákazu sa cyklista dopúšťa priestupku na úseku lesného hospodárstva a môže mu byť uložená bloková pokuta. Pritom využívanie lesov na cykloturistiku je vo svete bežné a pre cyklistov sú v niektorých horských regiónoch budované horské cyklotrasy, ktoré aj naši horskí cyklisti v cudzine často využívajú.

Je potrebné preto dúfať, že naši volení zástupcovia, či už na celoštátnej alebo regionálnej úrovni, v budúcnosti pochopia, že práve aktívnou podporou rozvoja cyklistiky a cykloturistiky prispievajú v značnej miere k ochrane životného prostredia, zníženiu hustoty cestnej premávky a tým aj k jej väčšej bezpečnosti a plynulosti. Množstvo dobrých príkladov im môže poskytnúť hneď neďaleké Rakúsko.

(mb)

EKONOMIKA

V lete sa udialo niekoľko dôležitých udalostí s dlhodobým vplyvom na svetovú ekonomiku. Bohužiaľ veľká väčšina z nich je negatívna. Zdá sa, že svetová ekonomika nielenže nemusí v najbližšom roku rásť tak rýchlo, ako sa očakávalo, ale opäť môže prísť recesia. Rovnako rast cien pšenice, kakaa a kávy naznačujú, že ceny potravín sa môžu stať dlhodobo drahšími.

Tieto témy nás neminú v najbližších mesiacoch, ale ešte predtým ako sa k nim dostaneme, poďme sa pozrieť na horúcu letnú destináciu – Grécko. Zdá sa, že tí, ktorí si myslia, že grécky problém bol zažehnaný, sa mýlia. Nemecký denník Spiegel priniesol užitočný opis situácie v Grécku, ktorý nasleduje.

Vládne škrty, ktoré mali vyriešiť problémy, ničia grécku ekonomiku. Obchody sa zavierajú, daňové príjmy klesajú a nezamestnanosť dosahuje lokálne až neuveriteľných 70%. Frustrovaní zamestnanci hrozia ďalšími štrajkami.

Sviatok Nanebovstúpenia panny Márie je vrcholom leta vo svete gréckej ortodoxie. Denník Ta Nae odporúča gréckej vláde zaujať ten istý prístup - čakať na božiu intervenciu a veriť, že Mária vykoná zázrak a zachráni Grécko z hlbkej krízy. Bez bo-

HORÚCE GRÉCKE LETO

žej intervencie bude jeseň v krajine veľmi ťažká.

Zúfalá prognóza prichádza napriek masívnej snahe Atén vyriešiť štátne financie. Vládne úsporné opatrenia zredukovali tohtoročný vládny deficit o neuveriteľných 39,7%. Vládne výdavky boli zredukováné o 10%, čo je viac ako požadovali EU a MMF.

Problémom však je, že úsporné opatrenia ovplyvnili ekonomiku v celej krajine. Kúpna sila klesá, spotreba sa prepadá a bankroty a nezamestnanosť rastú. V druhom polroku sa HDP prepadlo o 1,5% a daňové príjmy spolu s ním. V spoločnosti vrie strach, beznádej a hnev.

Dobrym príkladom je Nikos Meletis, ktorý zarábala na živobytie v lodnej spoločnosti v Perme. „Momentálne žijem zo svojich úspor“, hovorí 54-ročný muž stojaci pred tichým prístavom. Meletis zvykol pracovať 300 dní do roka, tento rok však dokázal nazbierať iba 25 dní. To znamená 25 známok zdravotného poistenia. Avšak aby poistil seba a svoju rodinu, tak potrebuje nazbierať 100. Dávky v nezamestnanosti sú €460 a tie sú k dispozícii iba rok a iba vtedy, keď dokáže za posledných 15 mesiacov nazbierať 150 známok. Jeho žena má rakovinu, ako sa má o ňu postarať?

V Perme je sotva človek, ktorý by to dokázal. Nezamestnanosť sa pohybuje medzi 60-70%. Až polovica gréckych lodných spoločností však posielala svoje lode na opravy do Turecka, Kórei alebo Číny. Náklady v Grécku sú príliš vysoké a krajina má príliš veľa by-

rokracie a štrajkov. Perma je síce extrémny príklad, avšak ukazuje ako nie je Grécko schopné globálne súťažiť. Sotva dokáže nejaký grécky priemysel dostať medzinárodnej produktivite. Podľa odhadov by malo HDP krajiny klesnúť v tomto roku o 3%.

Škrty výrazne zamávali gréckou ekonomikou. Platy zamestnancov verejnej správy boli znížené až o 20% a dane naopak zvýšené. Následkom je, že Gréci majú čoraz menej peňazí na mňanie a predaje v celej krajine klesajú, čo veští katastrofu pre krajinu, ktorej 70% stvorí osobná spotreba. Krátka prechádzka po Aténach dokumentuje rozsah problému – štvrtina obchodov má vo výkladoch nápisy „Enoikiazetai“ (na prenájom). Podľa Národnej obchodnej konfederácie až 17% obchodov zbankrotovalo.

Celá krajina je v područí depresie. Všetko upadá a najhoršie je, že sotva niekto verí, že sa veci zlepšia. Nezamestnanosť by mala tento rok vzrásť na 12,1% a v roku 2011 na 14,3%. Avšak grécka odborová organizácia považuje tieto čísla za veľmi optimistické, podľa nich hrozí v roku 2011 až 20% nezamestnanosť. Takáto nezamestnanosť tu bola v 60. rokoch, kedy

veľká časť populácie bola nútená emigrovať. Medzitým kúpna sila klesla na úroveň z roku 1984.

Meneloas Govalos, profesor politických vied v Aténach, varuje, že to najhoršie ešte len príde. Predpovedá veľké prepúšťanie v septembri s „extrémnymi sociálnymi následkami“. Lodiari Nikos Meletis hovorí: „Ak mi zoberiete chlieb pre moju rodinu, tak vás dám dolu – vláda to musí vedieť. A nevolajte nás anarchisti ak sa to stane! Sme hlavy našich rodín a sme zúfalí!“. Menelaos predpokladá, že situácia začne vriieť a potom „exploduje“.

Ronal Ižip
hlavný analytik TRIM broker

Hlavné mesto SR Bratislava,
Primaciálne nám. 1, 814 99
Bratislava
IČO: 603 481
zastúpené primátorom Ing.
Andrejom Ďurkovským

r u š í

obchodnú verejnú súťaž na predaj nehnuteľností v Bratislave, k. ú. Staré Mesto, a to pozemkov parc. č. 7962/2 – zastavané plochy a nádvorie vo výmere 138 m², parc. č. 7962/3 – záhrady vo výmere 247 m², parc. č. 7963/1 – zastavané plochy a nádvorie vo výmere 289 m² a parc. č. 7963/2 – zastavané plochy a nádvorie vo výmere 254 m², evidované ako parcely registra „C“, a stavby súp. č. 2892 postavené na pozemku parc. č. 7963/2, s drobnými stavbami a s príslušenstvom, LV č. 1656, Mýtina 33.

Obchodná verejná súťaž sa ruší v súlade s § 283 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a v súlade s bodom 5. ods. 5.18 podmienok obchodnej verejnej súťaže.

V Bratislave 3.8.2010

POPRI RIVER PARKU LIETAJÚ KERAMICKÉ MOTÝLE

Prvé dve sochy z pripravovaného cyklu, počítajúceho časom s niekoľkými desiatkami, sa objavili v areáli už takmer dokončeného River Parku na dunajskom nábreží. Dalla primavera del Boticelli od talianskeho umelca Marcella Lo Guidiceho je poskladaná z keramických motýľov a železných strún. Predtým, než ju dopravili do Bratislavy, vystavovali ju v Monaku.

Druhou sochou je Mýtická loď

od významného českého akademického maliara a sochára Jaroslava Rónu, ktorý na nej pracoval od roku 2008. Zatiaľ je zahalená, Bratislavčanom ju ukážu 3. septembra aj za účasti autora.

Do konca tohto roku má v River Parku fungovať River Gallery, galéria moderného umenia.

(ld)

foto River Park

Privatbanka, a. s., Vám ponúka **výnimočnú úrokovú sadzbu** na termínovanom vklade Privatbanka PROFIT Konto

4,00 % p. a.

bez poplatkov

Navyše, ak si termínovaný vklad zriadiť v termíne od 15. 6. do 31. 8. 2010, môžete si vyššie uvedenú

úrokovú sadzbu zdvojnásobiť!

Podrobné „Pravidlá spotrebiteľskej súťaže“ nájdete na obchodných miestach Privatbanky, a. s., alebo na www.privatbanka.sk.

- doba viazanosti 60 mesiacov
- pevný úrok počas celej doby viazanosti
- zriadenie s minimálnym vkladom 1 000 EUR (30 126 SKK)*
- peňažné prostriedky vrátane úrokov uložené na účte Privatbanka PROFIT Konto sú chránené v súlade so zákonom o ochrane vkladov
- možnosť zriadenia účtu Privatbanka PROFIT Konto aj cez internet na stránke www.privatbanka.sk

* konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Kontakt:

- pobočka Digital Park II, Einsteinova 25, tel.: 02/3226 6702-3
- pobočka Krížna 3, tel.: 02/5541 0647-8

 Privatbanka

VÁŠ DIÁR

23. august - Filip
Európsky deň obetí stalinizmu a nacizmu
Medzinárodný deň pamiatky obetí obchodu s otrokmi a na jeho zrušenie

24. august - Bartolomej

25. august - Ludovít

26. august - Samuel
Deň zrovnoprávnenia žien

27. august - Silvia

28. august - Augustín

29. august - Nikola, Nikolaj
Výročie Slovenského národného povstania

30. august - Ružena

31. august - Nora

1. september - Drahoslava
Deň Ústavy Slovenskej republiky
Dni európskeho kultúrneho dedičstva

2. september - Linda, Rebeka

3. september - Belo

4. september - Rozália

5. september - Rebeka
Európsky deň židovskej kultúry a dedičstva

HLAVNÉ MESTO SR
BRATISLAVA

v zmysle zákona č. 258/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1999 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 281 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, týmto

vyhlasuje

Obchodnú verejnú súťaž o najvhodnejší návrh na uzatvorenie zmluvy o nájme na:

1) Nájom nehnuteľností na pozemku parc. č. 8667/6 a parc. č. 8667/7 na Dunajskej ul. č. 21, v Bratislave, k. ú. Staré Mesto, známej ako „Prešporiská kúria“;

2) Nájom nebytových priestorov v objekte na Bielej ul. č. 6, k. ú. Staré Mesto;

3) Nájom nebytových priestorov – 6 garážových státi v objekte KOTVA, na Jurigovom nám. v Bratislave, k. ú. Karlova Ves.

Podmienky obchodných verejných súťaží uvedených podľa bodov 1) až 3) sú zverejnené na internetovej stránke hlavného mesta www.bratislava.sk a na úradnej elektronickej tabuli Magistrátu hl. m. SR Bratislavy, Primaciálne nám. 1, Bratislava.

VEREJNÁ ZBIERKA

Neinvestičný fond Belasý, n. f. so sídlom v Bratislave oznamuje, že organizuje verejnú zbierku za účelom združenia finančných prostriedkov na ochranu a podporu zdravia a vzdelávania, na podporu formou príspevku na nákup zdravotníckych pomôcok, diagnostických prístrojov, zariadení, materiálu, liekov, podporu liečebných postupov, ozdravných pobytov, operácií na území SR a pod. Svoje finančné prostriedky môžete zaslať na účet č. 1882661031/5600 od 26. júla 2010 do 31. decembra 2010. Neinvestičný fond Belasý, n. f. bol právoplatným rozhodnutím dňa 30. apríla 2010 zapísaný do registra neinvestičných fondov.

Dvojtýždenník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, E-mail: redakcia@bakurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzerca: inzerca@bakurier.sk. Adresa redakcie: Ventúrska č. 4, 811 01 Bratislava. Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave. Registrované MK SR: EV3820/09.

BRATISLAVA SI PRIPOMENIE KORUNOVÁCIU FERDINANDA IV.

(dokončenie zo str. 1)

Kultúra na Slovensku nie je ľahký oriešok. Bola cesta od prvého ročníka Korunovačných slávností až dodnes náročná? Boli ťažšie začiatky alebo je to vždy rovnako náročné?

Každý ročník je niečím iný. V prvých rokoch bolo dôležité získať partnerov a zohnať rekvizity. V posledných dvoch rokoch zas podujatie utrpelo v dôsledku finančnej krízy. Výrazne klesli možnosti našich partnerov finančne podporovať toto podujatie. Napriek tomu sme podujatie udržali a každý rok pokračujeme. Kultúra je dôležitým aspektom života. Rozvíja človeka v ľudskosti. Kultivuje prostredie a v neposlednom rade prináša aj ekonomický prínos do regiónu. Bohužiaľ, mnohí ju vidia na poslednom mieste.

Korunovačné slávnosti sú významným lákadlom pre zahraničných turistov, v čom určite spočíva významný prínos pre Bratislavu.

Myslím, že na prvom mieste je podujatie určené pre najmladších Bratislavčanov a spolu s nimi celým rodinám. Priblíži im históriu nášho mesta tým najprirodzenejším spôsobom. Pomáha budovať pozitívny vzťah k svojmu mestu a úctu návštevníkov k histórii našej krajiny. Korunovačné slávnosti sú cesta, ako ukázať slávnú históriu, na ktorú môžeme byť právom hrdí. Okrem toho lákajú do nášho mesta turistov zo zahraničia a tak pomáhajú tvoriť a rozširovať prácu pre Bratislavčanov, ktorí sú sprievodcovia, predajcovia a výrobcovia suvenírov, ľudí, ktorí pracujú v hoteloch, reštauráciách, cestovných kanceláriách, obchodoch a podobne. Korunovačné slávnosti sú aj inšpiráciou pre politikov, ako by sa mali správať. Obrad korunovácie hovorí o ideáloch, o ktoré by sa mal panovník usilovať, napr. brániť zo všetkých síl spravodlivosť, pomáhať chudobným, sirotám a vdovám, rešpektovať práva druhých...

Korunovačné slávnosti patria medzi veľké bratislavské podujatia. Koľko ľudí sa na ňom podieľa?

Svojou odbornosťou a zariadenosťou úspech akcie tvoria historici, dramaturgovia, scénografi, kostyméri, ľudia z propagácie a reklamy. Významná je úloha produkčných: zabezpečujú pódia, ozvučenie, požičiavajú kostýmy a aj práca rôznych brigádnikov. Návčik obradu korunovácie režisérovi trvá okolo päť dní. Korunovačný sprievod predstavuje okolo 150 ľudí z rôznych šermiarskych skupín tradične pod vedením Tovarišstva starých bojových umení a remesiel. V uliciach mesta je aj okolo 200 dobových remeselníkov. Ďalej asistujú miestni a štátni policajti, bezpečnostná služba, zdra-

votníci a hasiči. Bezprostredne sa na podujatí podieľa vyše 500 ľudí.

Čo vám je na Korunovačných slávnostiach najbližšie?

Obrad korunovácie kráľa – je to predovšetkým vzťah medzi Bohom a kráľom. Kráľ duchovne predstavuje pred Božiu tvár. Tomuto sú nasmerované všetky úkony a symboly. Všetci ostatní tomuto vzťahu napomáhajú. Napríklad pri litániách kráľ leží na zemi, v prachu. Tým uznáva Božiu majestátnosť, ako niekoho, kto všetko okolo stvoril a drží v bytí a zároveň ľudskú krehkosť a malosť. Biskupi, kňazi a všetci ostatní kľáčiac sa obracajú na svätých s prosbou o pomoc pre kráľa. Na základe toho sa kraľovanie berie ako poslanie a služba daná Bohom. Kráľ sa zodpovedá na prvom mieste Bohu, ako viedol a spravoval svoj ľud. Čiže obrad korunovácie je hlboký duchovný vzťah plný pokory, úcty, múdrosti a vznešenosti medzi človekom a Bohom. Príďte na obrad korunovácie a skúste si predstaviť seba na mieste kráľa. Naši herci to vždy silno prežívajú.

To znie, ako keby ste boli monarchista..

Som presvedčený, že ľudia nemajú mať vyarendované miesto na základe svojho pôvodu. Každý má právo rozhodovať o svojej krajine. Voliť a byť volený. Ľudia sa rozhodnú pre toho, ktorý je podľa nich najlepším. Ten sa stane prvým medzi rovnými. Aj ja vnímam vládu ako službu.

Vo svojom profesionálnom živote sa zaoberáte cestovným ruchom. V roku 2004 ste v Bratislave vytvorili turistickú informačnú kanceláriu. Ako vidíte situáciu cestovného ruchu v súčasnosti?

O cestovnom ruchu politici radi rozprávajú, ale v skutočnosti je už roky odsúvaný na vedľaj-

šiu koľaj. Sekcia cestovného ruchu prešla takmer všetkými rezortmi. Naposledy bola pod ministerstvom hospodárstva, od 1. júla mala prejsť pod ministerstvo kultúry a napokon prejde pod megaministerstvo dopravy – čaká sa na zmenu kompetenčného zákona. Čiže cestovný ruch je momentálne v „krabiciach“.

Kde vidíte možnosti jeho reálnej obnovy a posunu vpred?

Riešenie cestovného ruchu vidím v dvoch rovinách. Prvá je vo vytvorení dobrých podmienok pre rozvoj cestovného ruchu. Je potrebné pripraviť novelizáciu zákona o cestovnom ruchu - to je úloha pre novú vládu. Treba si totiž uvedomiť, že na Slovensko už veľkí investori neprídu. Skôr hrozí, že odídu za lacnejšou pracovnou silou. A druhá rovina sa týka každého občana. Je potrebné zvýšiť kvalitu služieb všade, a najmä v cestovnom ruchu. To platí nielen pre Tatry, ale aj pre Bratislavu. Aby vám v reštaurácii nepodávali studené jedlo, špinavé poháre a masťné príbory, aby hotelové izby voňali čistotou, aby sa vám obsluhujúci personál snažil splniť takmer všetko a hneď. Všetci môžeme pridať úsmev a väčšiu úslužnosť. Slovensko má krásnu prírodu, zaujímavé kultúrne pamiatky a keď investujeme do ich skrášlenia, na zvýšenej

návštevnosti sa to vráti.

V médiách sa už objavili informácie o vašej kandidatúre na post starostu mestskej časti Bratislava Staré Mesto. Je to pravda?

Považujem to aj za ocenenie mojej doterajšej práce pre Staromešťanov. Musím však povedať, že mojím prvotným záujmom je pomáhať budovať pozitívny vzťah občanov k svojmu hlavnému mestu – Bratislave.

Čo sa vám najviac páči na Starom Meste, a čo by ste chceli prípadne zmeniť?

Mám tu veľmi veľa priateľov, ktorí sú skutočne hlbokí ľudia po ľudskej i odbornej stránke. Oceňujem, že Staré Mesto opeknelo. Keď porovnáme, aká bola Bratislava pred 20 rokmi a aká je teraz, vidíme veľký kvalitatívny rozdiel a kus práce. A čo by som chcel zmeniť? Kvalitu bežného života Staromešťanov, ako aj tých, čo sem dochádzajú za prácou. Bývame tu v Starom Meste a na vlastnej koži znášame problémy s parkovaním, nemáme ani poriadnu nemocnicu, je však toho oveľa viac. Ide pritom o to, aby sa tu Staromešťania cítili naozaj ako doma.

Peter Kimijan

NOVINOVÝ STOJAN PRIAMO VO VAŠOM VCHODE?

Redakcia novín BRATISLAVSKÝ KURIÉR Vám ponúka možnosť umiestniť priamo vo Vašom vchode malý, elegantný a vždy upravený nástenný stojan s našimi novinami.

Noviny tak budú vždy na svojom mieste!

Službu ponúkame bezplatne.

Ak máte záujem, informujte nás, prosím na adrese: **inzerca@bakurier.sk alebo telefonicky na 0907 919 252.**

Zatiaľ platí len pre mestské časti: Staré Mesto, Nové Mesto, Dúbravka, (platí pre vchody nad 16 schránok) Karlova ves a Petržalka.

**Kultúrne leto
a Hradné slávnosti
Bratislava 2010**

SEPTEMBER

Pod záštitou primátora hlavného mesta SR Bratislavy Andreja Ďurkovského

ZÁVER 35. ROČNÍKA FESTIVALU KULTÚRNE LETO A HRADNÉ SLÁVNOSTI BRATISLAVA 2010

2. 9. 2010, štvrtok, 17.30

MARTIN BAKO (SR)

KATEDRÁLNY ORGANOVÝ FESTIVAL
BRATISLAVA

Benefičný koncert, výťažok bude venovaný
na zmiernenie následkov povodní
Dóm Sv. Martina

4. 9. 2010, sobota, 12.00 – 17.00

PRETEKY KAČÍC – sprievodné podujatie

Komunitná nadácia Bratislava
Areál vodných športov Divoká voda
v Čunove

8. 9. 2010, streda, 19.00

Irena Chříbková – organ (CZ)

Martin Stropnický – recitácia (CZ)

Katedrálny organový festival Bratislava
Dóm Sv. Martina, Vstupné: 7 €, 5 €

9. 9. 2010, štvrtok, 17:00

ODBUBNOVANÉ - ZÁVER FESTIVALU

KULTÚRNE LETO A HRADNÉ SLÁVNOSTI
BRATISLAVA 2010

Veľký bubnenický happening
Námestie v areáli Eurovea
Bližšie informácie o programe na
www.bkis.sk

10. 9. 2010, piatok, 10.00

deutschlandideen.sk (DE)

Prezentácia nemeckej kultúry a gastronómie
v spolupráci s Nemeckou obchodnou
komorou, Veľvyslanectvom Nemecka v SR,
Goetheho inštitútom a Nemecko-slovenskou
školou v Bratislave
Cyklus Medzinárodná Bratislava
Námestie Eurovea

11. 9. 2010, sobota, 17:00

Metropola v Kultúrnom lete

Petržalka

Bližšie informácie o programe na
www.bkis.sk

OZVENY KULTÚRNEHO LETA

16. 9. 2010, štvrtok, 19.00

David Di Fiore (USA)

Katedrálny organový festival Bratislava
Dóm Sv. Martina, Vstupné: 7,- a 5,-€

19. 9. 2010, nedeľa, 15.00

Diskoplavba na vlnách – loď plná hudby,
spevu, zábavy...

Plavby pre rodiny s deťmi

Cyklus Hudba na Dunaji
V spolupráci s LOD
Loď Martin
Vstupné: 6,-€

25. 9. 2010, sobota

Devínska šarkaniáda

4. ročník – sprievodné podujatie
Hrad Devín

FESTIVAL KONVERGENCIE

20. 9. 2010, pondelok, 20.00

Jan Garbarek & The Hilliard Ensemble

– Officium Novum

Dóm Sv. Martina

23. 9. 2010, štvrtok, 18.30

Mendelssohn - Martinů – otvárací koncert

Design Factory

23. 9. 2010, štvrtok, 20.00

Cello & Dance – Bach & Improvisations

Lupták / Gergye

Design Factory – Open air

23. 9. 2010, štvrtok, 21.00

Juraj Griglák a hostia: JAZZ BASS

Design Factory

24. 9. 2010, piatok, 17.00

Bratislavská noc komornej hudby – časť 1.

Roman Berger – Konvergenzie I-II-III

Design Factory

24. 9. 2010, piatok, 18.30

Bratislavská noc komornej hudby – časť 2.

Dvořák – Šostakovič – Dumky a romance

Design Factory

24. 9. 2010, piatok, 20.00

Bratislavská noc komornej hudby – časť 3.

Zemlinsky – Schonberg

Design Factory

24. 9. 2010, piatok, 21.30

John Potter & Ambrose Field – Being dufay

Design Factory

25. 9. 2010, sobota, 18.00

Peter Suskind – Kontrabas

Martin Huba – Monodráma

Design Factory

25. 9. 2010, sobota, 20.00

Bez ladu a skladu „25“

Design Factory – Open air

26. 9. 2010, nedeľa, 15.30

3+1+2+1+1+2

Koncert pre deti a rodičov

Design Factory

26. 9. 2010, nedeľa, 18.00

Fúga slov a obrazov

Miki Škuta – klavír, Daniel Hevier – slovo
a maľba

Design Factory

26. 9. 2010, nedeľa, 19.30

Bartók – Martinů

Slovenský komorný orchester Bohdana

Warchala, Jozef Lupták – violončelo,

Ivan Šiller – klavír

Design Factory

26. 9. 2010, nedeľa, 20.30

Šostakovič – Dohnányi – záverečný

koncert festivalu

Design Factory

Generálny partner

Partneri

SKANSKA

Mediálni partneri

BKIS BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

www.bkis.sk, www.bratislava.sk

BRATISLAVA

HODINY BEZ RUČIČIEK

Súčasťou edície Bratislava – Pressburg, ktorú vydáva Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, je aj kniha Igora Janotu Bratislavské rarity. Autor v nej približuje atraktívne kuriozity a kuriózne atraktivitu starej Bratislavy. Pozývame vás na krátku exkurziu....

Pôvodná Michalská brána a veža boli gotické. Po barokovej prestavbe v rokoch 1753 – 1758 dostala veža novú strechu, na vrchole umiestnili plastiku sv. Michala archanjela a z ochodze strážcovia pozorovali okolie, aby mohli hlásiť nebezpečenstvo. Hlavný strážnik býval priamo vo veži. K jeho povinnostiam patrilo aj naťahovať vežové hodiny.

Bratislavčania boli na vežové hodiny hrdí, málokto malo vtedy aj nad mestskou bránou hodiny. A ešte k tomu na všetkých štyroch stranách!

Keď ich hodinársky majster začal inštalovať, mestskí páni s hrôzou zistili, že pokladnica je prázdna. Vyhlásili teda zbierku. Ľudia prispievali bez reptania a ochotne, lebo boli na svoje hodiny pyšní. Každý dal čosi, podľa svojich možností.

Vtedy sa medzi hradnými hradbami a mestskými hradbami ťahalo židovské geto. Na oboch koncoch bolo v noci zatvorené. Židia po súmraku nemohli ani von, ani dnu. Nevedeli sa s tým zmieriť. A tak na protest nedali na hodiny ani groš.

Štvoro hodín na Michalskej veži smerovalo na štyri svetové strany, teda aj na západ, k židovskému getu. Ciferníky už boli tak umiestnené. „Zaslúžia si však židia hodiny, keď na ne neprispeli?“ opýtal sa ktorýsi radný pán. Niektorí navrhli, aby na strane geta nedali na ciferník ručičky. Tak sa aj stalo. Mešťania sa tešili z hodín a ešte viac z toho, ako so židmi vybabrali. Hodinám bez ručičiek sa však potešili aj židia. Ušetřili, a aj tak budú vedieť, koľko je hodín, a to aj v noci – podľa odbývania hodín.

Až oveľa neskôr skompletizovali aj hodiny na západnej strane veže a dnes aj v ich ciferníku ručičky neúprosne odmeriavajú čas.

Ešte jedna rarita zdobí Michalskú vežu. Spomenuli sme už, že keď hrozilo turecké nebezpečenstvo, mesto dalo zdemolovať všetky stavby pred bránami, aby ich Turci nemohli využívať na úkryt. Získaným materiálom sa spevňovali a zvyšovali múry mestského opevnenia. Likvidovali sa aj predmestské cintoríny a kostoly – Kostol sv. Laurinca, sv. Michala a sv. Mikuláša. Aj náhroby z nich poslúžili pri úprave hradieb. A tak jeden náhrobok poslúžil na spevnenie Michalskej veže – dodnes ho vidieť. Vyniká svojou červenkastou farbou. Môžeme ho vidieť z Michalskej ulice, na mieste, kde sa na ľavej strane končí strecha susedného domu. A je to ďalší náš unikát – nesporne ide o najvyššie položený náhrobný kameň v ktoromkoľvek meste Európy.

(vs)

Prešporský Pitaval

Verejné kúpele patrili už od storočia ku koloritu každého mesta. Treba pritom poznamenať, že žiadne mestské kúpele v stredovekej, ale ani v novovekej Európe sa v nijakom prípade nemohli vyrovnáť kúpeľom v mestách antickej Rímskej ríše. Starorímske stopy možno vidieť na viacerých miestach nášho mesta. V intraviláne Rusovíc ležalo niekdajšie rímske vojenské mesto (castellum) Gerulata, kde sa nachádzali aj verejné kúpele. V údolí neďaleko Dúbravky archeológovia objavili pozostatky vilovej stavby z 3. storočia, ktorá pravdepodobne slúžila ako kúpeľná budova.

Existenciu kúpeľov v stredovekom Prešporku potvrdzujú písomné pramene zo 14. storočia. Verejné kúpele v meste však boli nepochybne už predtým, pričom vlastníkom jedných z nich určite bol prvý prešporský richtár Jakub. Zatiaľ najstaršie písomne potvrdené kúpele v Prešporku sa nachádzali vonku za mestskými hradbami v blízkosti starého Špitála sv. Ladislava (odtiaľ pochádza dávny aj dnešný názov ulice – Špitálska). Tieto mestské kúpele dosvedčuje listina z roku 1309, v ktorej sa ako zakladatelia uvádzajú prešporský richtár Hertl, viacerí mešťania a páter spomínaného špitála Lancelin. Táto listina súčasne potvrdzuje, že vznik kúpeľov úzko súvisel s pôsobením stredovekých nemocníc. Podobne ako v iných mestách, aj kúpele v Prešporku mali cirkevný pôvod. Súčasťou činnosti reholí bola starostlivosť o chorých, preto sa aj kúpeľom pripisoval nemalý význam. Spomínané kúpele v blízkosti špitála zaiste nemohli naplno uspokojiť potreby obyvateľov a návštevníkov stredovekého Prešporku.

KÚPELE V STREDOVEKOM PREŠPORKU

šporka.

Richtársky kúpeľ

Ďalší písomne doložený verejný kúpeľ sa roku 1348 stal predmetom sporu potomkov prvého prešporského richtára Jakuba. Rada mesta Prešporka 23. júna 1348 rozhodla, že richtár Jakub II. (vnuk Jakuba I.) má vynahradiť svojmu strýkovi Jánovi (synovi Jakuba I.) škody, ktoré mu spôsobil zbúraním kúpeľa ležiaceho oproti Kostolu sv. Vavrince. Ján za získané prostriedky potom opäť kúpeľ postavil v blízkosti Laurinskej brány. Jakubovské príbuzenstvo sa navzájom asi udobril, lebo roku 1361 venovali Jánovi dedičia svojmu bratrancovi richtárovi Jakubovi II. spomínaný kúpeľ s pozemkom pod podmienkou, že kúpnu sumu 150 libier denárov odovzdá ako dar na kaplnku, ktorá sa stavala vedľa františkánskeho kostola.

Z roku 1423 pochádza písomná zmienka o ďalších, tzv. veľkých či dolných kúpeľoch. Stáli priamo v meste na Dlhej ulici (dnes je to Laurinská a Panská ulica) v blízkosti Rybárskej brány. Spočiatku nepatrili mestu, ich majiteľom boli Ventúrovci, významná patricijská rodina, pochádzajúca z Taliana. Od roku 1447 boli dolné kúpele vlastníctvom ďalšej významnej prešporskej rodiny – Scharrachovcov. Niekdajší mešťanosta Bartolomej Scharrach v závete spísanom roku 1453 „kúpele... pri Rybárskej bráne so všetkým príslušenstvom, ako aj svojim domom“ odkázal synovi Burghartovi. Práve on sa roku 1449 stal nedobrovoľným aktérom násilného trestného činu, ktorého sa dopustil trnavský mestský kapitán, o čom sme čitateľov našej rubriky už informovali v jednej z predchádzajúcich častí.

Horné kúpele sa nachádzali na dnešnej Baštovej ulici. Do polovice 15. storočia patrili rádu klarisiek

sídiacemu v kláštore na Klariskej ulici. Rehoľnícky kúpele predali, takže ich vlastnil istý Gašpar a jeho syn Martin, od ktorého ich odkúpila bohatá rodina Flinsovcov. Od začiatku 16. storočia sa ich vlastníkom stalo mesto. Na predmestí pred Vydrickou bránou boli ďalšie verejné kúpele, ktorých vlastníkom bol roku 1442 hradný kastelán. Majitelia či nájomníci verejných kúpeľov v Prešporku sa často menili.

Prešporskí Židia mali vo svojej štvrti (v okolí dnešnej Nedbalovej ulice) vlastný očistný kúpeľ (micve), ktorý slúžil výlučne im, ostatní obyvatelia mesta doň nemali prístup.

Široká škála služieb

Verejné kúpele poskytovali návštevníkom pestrú škálu služieb, popri kúpaní to bolo strihanie vlasov, holenie, trhanie zubov, púšťanie žilou. Zvládnutie týchto služieb si vyžadovalo odbornú prípravu a zručnosť. Ku škále kúpeľných služieb v neposlednom rade patrilo aj poskytovanie telesných rozko-

ší, takže povestou sa kúpele nevelmi líšili od nevesticov.

Spočiatku bolo zariadenie prešporských verejných kúpeľov veľmi skromné. Chudobnejší muži a ženy sa kúpali v spoločných bazénoch, čiže akýchsi veľkých kadriach. Postupom času sa na zariadenie kúpeľov kladli väčšie nároky. Spoločné bazény boli neskôr drevenou stenou rozdelené na dve časti – pre mužov a pre ženy. Vaňový kúpeľ sa považoval za luxus a mohli si ho dovoliť len majetnejší občania.

Od 16. storočia sa strach obyvateľov pred rozšírením syfilisu a moru – chorôb spätých so zámořskými plavbami – prejavil veľmi negatívne na návštevnosti mestských verejných kúpeľov. Ich činnosť obmedzovali rôzne nariadenia príslušných úradov. Od prelomu 16. a 17. storočia nastal v celej Európe veľký úpadok verejných kúpeľov. Prešpork nebol v tomto smere výnimkou.

Vladimír Segeš

Kúpele boli miestom očisty i rozkoše ako vidno na knižnej malbe Antona Burgundského (okolo 1470).

RÁKOŠ ČARODEJNÍC POD DEVÍNOM I.

Upálenie bosoriek Alžbety Nagysányiovej a Agáty Tooth-Borlobáschinovej vo dvoch oddelených procesoch začiatkom 17. storočia, ako aj státie v celej Európe známeho radikálneho kacira Mikuláša Drábika bolo načas účinnou výstrahou pre obyvateľov Bratislavy. Jeho popravou sa mala vytratiť akákoľvek opozícia voči najvyššej svetskej vrchnosti - cisárskemu dvoru Habsburgovcov. Takisto opakované porušovanie božích zákonov v súbehu s utajovaním, ale aj verejne známym spochybňovaním žien bolo dostatočným dôvodom na vynesenie najkrutejších trestov. Súdy boli vedené v duchu zákonov z 11. storočia, ustanovených za panovania sv. Štefana. Ani ich novelizácia o tri storočia neskôr nepriniesla v Uhorsku takmer žiadnu zmenu na ich podstate. Až za panovania Márie Terézie sa začalo s reformovaním súdov zaoberajúcich sa kacírstvom a bosoráctvom a vylúčili sa metódy mučenia - tortúry - pri výsluchu.

Honba na bosorky sa aktivizovala opäť koncom 17. storočia a inkvizičné súdy sa preniesli do okolitých mestečiek Bratislavskej stolice. Najprv v Šamoríne upálili Štefaniu Mészarošovú, pravdepodobne na popud

jej manžela - richtára v neďalekej prídunajskej osade Lipnica. Štefania sa stýkala najmä s Annou Mariannou Heczelovou, ktorú zaškolila do tajov čarodejníctva. Slobodná Heczelová sa čoskoro stala hlavnou obžalovanou v inscenovanom hromadnom procese s jedenástimi bosorkami. Pred súd v Šamoríne, ktorý požíval privilégia kráľovského mestečka, priviedli päť vdov, štyri manželky ctihodných pánov a dve slobodné ženy. Archivné dokumenty okrem zákazného spolčovania neuvádzajú ďalšie dôvody, pre ktoré vybral ženy na obžalobu za bosoráctvo. Podľa skúseností z predchádzajúcich inkvizičných procesov sa však dá predpokladať udanie na vdovy, že nejako dopomohli k smrti manželov. Manželky boli zasa podozrievané za neveru, ale bezdetnosť bola rukolapným argumentom o účinkovaní či prevtelení diabla.

Súd zastil, že iniciátorkou častých návštev a jász skupiny bosoriek cez Bratislavu bola Heczelová. Obyvatelia mesta si všimli, ako viaceré ženy spolu a s odstupom jedného či dvoch týždňov vychádzali cez Vydrickú bránu von z mesta a tiahli cez Cukrmandel pozdĺž Dunaja smerom na Devín. Bolo to v dobe, keď pozor-

nosti Bratislavčanov neunikol ani len bzukot muchy na ulici. Do pamäti sa im vryli tvare neznámych žien z vidieka, vždy bez sprievodu mužov.

Nádejné bosorky sa utáborili pod hradom Devín. Démonické prostredie na sútoku dvoch veľriek - Dunaja a Moravy, ich pokojne šumiace hladiny a okolité hlboké zádumčivé lesy poskytovalo rákošu bosoriek podnety k ponoreniu sa do nadmyslového sveta. Pod hradom ich vždy čakal švárny mládenec, ktorý bol prevtelením diabla. Ženy priúčať ako lieťať na metle a pripraviť čarodejnícky prášok. Mali ho kombinovať s masťou, do ktorej sa pridávali nejaké pozostatky nebožtíkov - vyvrhelov. Jeho pozitívom získali ženy nadprirodzenú moc škodiť ľuďom a ich majetku. Pritom viedli Bohu rúhavé reči.

S mládencom - diablom sa Šamorínčanky stretávali aj pod Schlosbergom v neďalekom Hainburgu. Tu na rozdiel od náprotivného Devína život prekypoval veselím. Atmosféra s jarmočníkmi, igrími a kaukliarmi povzbudzovala ženy k vášnivým tancom. Už na Devíne vyškolené bosorky nadmerne pili a prejedávali sa zakázanými jedlami a spievali bezbožné piesne.

Ovidius Faust získal z archívu

obsiahlu zápisnicu o procese s bosorkami v Šamoríne a vo svojom diele uvádza doslovný preklad z latinského a odpovede obžalovaných z maďarského textu: „29. novembra 1691 bola pod predsedníctvom opatrného a múdreho pána Wolfganga Vermessa, prvého sudcu kráľovského a privilegovaného mesta Šamorín v Bratislavskej stolici a v prítomnosti všetkých prisázných členov súdu, vznesená žaloba proti Anne Bognárovej, vdove po Františkovi Dámovi, Rozine Winklerovej, vdove po Matejovi Komivěšovi, Kataríne Szitásovej, manželke Jána Vársadiho, Helene Dórciovej, manželke kántora Jána Lénarda, Helene Sandorovej, vdove po Jánovi Berkonitzovi, Kataríne Vertésovej, vdove po Martinovi Takó, Dorote Lubneczkovej, vdove po Jánovi Cisárovi, Kataríne Turnorovej, manželke Štefana Toka, Anne Benedekovej, manželke Jána Sándora, slobodnej Helene Markovej a osobitne proti Anne Marianne Heczelovej alias Wolfovej. Tento pseudonym používala na verejnosti pri hľadaní klientov.“

Z pozostalosti Ovidia Fausta spracoval B.M.Ferjenčík (pokračovanie v budúcom čísle)

KONVERGENCIE OTVORÍ V BRATISLAVE KONCERT HILLIARD ENSEMBLE S JANOM GARBAREKOM

Medzinárodný festival komornej hudby Konvergenzie, ktorý sa bude konať od 20. do 26. septembra, ponúkne na úvod exkluzívny koncert najznámejšieho vokálneho kvarteta súčasnosti, britských The Hilliard Ensemble s jazzovou ikonou, nórskym saxofonistom Janom Garbarekom. Hudobníci vystúpia v pondelok 20. septembra 2010 o 20.00 hod. v bratislavskom Dóme sv. Martina, kde v rámci aktuálneho svetového turné predstavia skladby z nového albumu *Officium novum*.

Dlhoočakávané CD pre renomovaný mníchovský label ECM je pokračovaním sedemnásťročnej spolupráce Jana Garbareka s Hilliard Ensemble, na začiatku ktorej stojí výnimočná nahrávka *Officium* (ECM, 1993). Spojenie vo-

kálnych skladieb stredovekých a renesančných majstrov so saxofónovými improvizáciami sa pre svoju emocionálnu silu a hudobný potenciál ukázalo ako nadčasové. „V najinšpirujúcejších okamihoch sa nám podarilo vytvoriť niečo skutočne nové, doteraz nepočuté,“ povedal o CD, z ktorého sa predalo viac ako milión kusov Jan Garbarek. Officium sa stretlo s uznaním vo svete vážnej hudby i rešpektom jazzových fanúšikov. V roku 1998 nasledoval ďalší spoločný album *Mnemosyne*, repertoárové vykroenie za hranice starej hudby.

Ťažiskom aktuálneho CD *Officium novum*, nahrávaného v kláštore St. Gerold, sú adaptácie duchovnej hudby i svetskej epiky Arminov v spracovaní etnomuzikológa a skladateľa Komitasa Vardapeta. Hilliard Ensemble študovali

diela počas svojho pobytu na Kaukaze, hudobný jazyk regiónu inšpiroval aj hru Jana Garbareka. Repertoár okrem arménskej hudby obsahuje tiež a cappella dielo Najsvätejšia Matka Božia estónskeho skladateľa Arvo Pärta, byzantský chorál, dve skladby Jana Garbareka, vrátane novej verzie *We are the Stars*, španielske *Tres morillas* a novú verziu Perotinovho *Aleluja Nativitas*. Dramaturgia koncertu tak predstavuje hudobné putovanie z Východu na Západ, kde „včera“ a „dnes“ splývajú do magickej spirituálnej bezčasovosti.

Dôležitým momentom, spolupodieľajúcim sa na sugestívnosti stretnutí Orientu a Okcidentu sprostredkovaných Hilliard En-

semble a Janom Garbarekom, je výber koncertných priestorov. Bratislavský Dóm sv. Martina sa tak zaradi k najznámejším chrámom a katedrálam v Hamburgu, Kolíne, Salzburgu, Prahe, Viedni, Mníchove či New Yorku, kde sa hudobníci počas jesenného turné predstavia. Vystúpenie Hilliard Ensemble a Jana Garbareka na festivale Konvergenzie v Bratislave aspiruje na domácu hudobnú údať roka. Lístky sú v predpredaji v sieťach Ticketportal a Eventim. Kompletný program festivalu, ktorý opäť prináša verejnosti hlavný partner podujatia Západoslvenská energetika, a.s., nájdete aj na www.konvergenzie.sk.

(pk)

Petržalský sprievodca

DOTVORENIE A HUMANIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI PETRŽALKA

V roku 1991 vypracoval architekt Štefan Svetko s kolektívom autorov štúdiu s názvom „Konceptia dotvorenia a humanizácie mestskej časti Petržalka“ (SFVU Bratislava), v ktorej sú načrtnuté základné urbanistické problémy Petržalky a možnosti ich riešenia.

Dôležitá časť štúdia je venovaná dopravnej situácii Bratislavy. Autori analyzujú výstavbu potrebných diaľničných obchvatov. Podľa nich sa mal vybudovať tzv. zúžený nultý okruh (spočíva vo vytvorení tunelu pod Karpatmi medzi Račou a Lamačom), ktorý by bol akýsi predstupeň tzv. nultého okruhu. Tým by sa úplne vylúčila tranzitná doprava cez mesto, nemusel by sa budovať tunel pod Sítinou a diaľničný úsek na Einsteinovej ulici. Nultý okruh, ktorý je do budúcnosti naplánovaný, bude dopravu od Viedne a Budapešti viesť oblúkom okolo celého mesta, kde sa jedna časť napojí na jestvujúcu diaľnicu a druhá bude pokračovať tunelom pod Karpatmi a napojí sa na diaľnicu smerom do Čiech.

Ďalším dôležitým bodom humanizácie Petržalky je dotvorenie dodnes nedoriešeného „cen-

tra“ Petržalky. Podľa autorov by sa hlavné administratívno-spoločenské centrum obvodu malo situovať vo východo-západnej línii. Tá by sa ťahala od veľkého športového areálu pri Dunaji, líniiu Kutlíkova - Pajštúnska - Bratská až do v súčasnosti nezastavanej časti na západe Petržalky - tzv. štvrtého kvadrantu. Štvrtý kvadrant je podľa Svetka významné územie, s ktorým treba počítať do budúcnosti ako so vstupnou bránou na Slovensko a kontaktným bodom so západnou Európou.

Severo-južná lúnia popri Chorvátskom ramene, ktorej nezastavané plochy sú vyhradené na trasu rýchlodráhy a zástavbu s ňou spojenú, autori navrhujú využiť ako štvrté centrum, kde by sa sústredila hlavne športovo-rekreačná funkcia. Mali by tu byť športoviská, parky, galérie, kaviarne a parky.

Štefan Svetko sa problematike Petržalky venoval až do konca svojho života (zomrel v septembri minulého roku vo veku 82 rokov) a vypracoval viacero analýz na doriešenie a skvalitnenie tejto mestskej časti - možno aj preto, že sa na pravý breh Dunaja dennodenne pozeral zo svojho domu nad hra-

Štefan Svetko sa problematike Petržalky venoval až do konca svojho života
foto Martin Kleibl

dom. Obhajoval potenciál tzv. štvrtého kvadrantu, pripomienkoval a kritizoval riešenie dopravy. Mnohé z jeho pripomienok však nenašli odzvu v kompetentných. Dúfajme však, že jeho nápady neskončia tak ako jedno z jeho diel - Amfiteáter na Búdkovej ceste - zniče-

ný úmyselne založeným požiarom „neznámym páchatelom“, na ktorého mieste sa plánuje výstavba bytov, navyše v nevhodne orientovanom severo-východnom svahu.

Martin Kleibl

DEDO JOZEF ZOMREL PRED ÔSMYMI ROKMI

Kto by nepoznal deda Jozefa? Dobrého starkého, ktorý učil Bambuľku morálnym a etickým zákonom sveta. Dedo Jozef alias Július Pántik už osem rokov nie je medzi nami, no ďalej žije jeho dielo v podobe mnohých skvelých postáv, ktorým prepožičal svoju tvár a nezameniteľný hlas.

Július Pántik sa narodil v roku 1922 v Stredných Plachtinciach. Vždy mal blízko k divadlu, začínal v Banskej Štiavnici v ochotníckych predstaveniach. Pôvodne študoval právo, ale Janko Borodáč a Andrej Bagar ho presvedčili, aby sa dal na herectvo. V roku 1940 nastúpil na Štátne konzervatórium v Bratislave, kde študoval do roku 1945. Ešte počas štúdia dostal angažmán v Slovenskom národnom divadle, tam zotrval rovného pol storočia. Jeho finálne predstavenie bolo *Zo života dáždoviek*, kde sa poslednýkrát objavil v roku 1992.

Jeho doménou boli pozitívne charaktery a na národných doskách zahral množstvo kladných postáv - mladíkov, ktorých zvečnili naši najväčší literáti. Stvárnil však aj veľa úloh v dielach svetových veľikánov akými boli Shakespeare, Schiller či Moliér.

Výrazne sa prejavoval nie len v divadle ale aj v rozhlase, televízii a hereckému kumštu učil študentov na Štátnom konzervatóriu i na VŠMU. Aj keď stihol počas svojho života hrať v množstve kvalitných filmov a rozhlasových hier, najväčšmi sa zapísal do pamäti Slovákov ako dedo Jozef. Seriál *Bambuľkine dobrodružstvá* má 30 dielov, ktoré režíroval Juraj Lihosít v roku 1982. V roku 1966 boj Júliusovi Pántikovi udelený titul zaslúžilý umelec, o trinásť rokov neskôr si svoju kariéru ovenčil titulom národný umelec.

Svoje záujmy rozšíril aj o režirovanie, predovšetkým detských predstavení. Zomrel 25. augusta 2002 vo veku 80 rokov v našom hlavnom meste.

Dedo Jozef bol národovec a veľmi miloval Slovensko a deti. Jedna z jeho vzácnych myšlienok bola: „Treba zasiať do detskej duše semienko nádeje a viery v dobro, lásku k domovu. Želal by som si, aby aj dnešným deťom voňala materina dúška a vedeli i v tomto svete nájsť miesto pre stolík s výšivkou a chlebíkom, ale aj miesto pre omrvinky pre sýkorky, dobré slovo, úsmev a radosť...“

(vs)

ZSE POZDVIHLO FESTIVAL VIVA MUSICA O STUPEŇ VYŠŠIE

Šiesty ročník hudobného festivalu Viva Musica priniesol na bratislavské námestia nový rozmer, a to aj vďaka novému generálnemu partnerovi, ktorým sa premiérovo stala Západoslovenská energetika, a.s. Festival ponúkol toto leto desať večerov plných hudby, elitných umelcov národnej a svetovej úrovne.

Vrcholom nielen festivalu, ale i celého Kultúrneho leta v Bratislave, bol záverečný koncert svetoznámeho mexického tenora Ramona Vargasa. Hlas mexického speváka, ktorý patrí v súčasnosti medzi najväčšie svetové brilianty, rozozvučal v posledný júlový večer námestie Europea. Na pódium vystúpil spoločne so sopranistkou, rodáčkou z New Yorku, Joanou Paris, s ktorou ponúkli zaplnenému námestiu neopakovateľný hudobný večer pod hviezdami. Dirigentskej taktovky sa ujal Srb Srboljub Dinič. O prekvapujúcu bodku večera sa postarala skupina Mariachi Los Caballeros, špeciálne prekvapenie Ramona Vargasa bratislavskému publiku, ktoré sa

mu podarilo utajiť do poslednej chvíle. Spolu s Vargasom zahrli päť mexických ľudových piesní, najväčší úspech mala aj u nás známa Cucurucucu. K skvelému podujatiu na otvorenej scéne prispelo aj pekné počasie a takmer vypredané audítórium, kde nechýbala ani premiérka novej vlády Iveta Radičová.

Festival Viva Musica nechal žiť úžasnou hudbou tie najkrajšie kúty Bratislavy. Nenútená zábava bez kravát a ušľachtilej nudy potvrdila, že vážna hudba sa smie robiť aj inak. Festival sa za dobu svojej existencie stretol s úspechom a dnes je najväčším medzinárodným letným hudobným festivalom na Slovensku.

(pk)

Záverečný koncert festivalu Viva Musica pod holým nebom si nenechali ujsť tisíce návštevníkov.

Svetoznámy mexický tenor Ramon Vargas.

Pozvanie Konrada Kreuzera, predsedu predstavenstva ZSE, prijala aj premiérka Iveta Radičová a primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský s manželkou.

ZSE pomohla 8 zaplaveným obciam v regióne

Hoci najrozsiahlejšie povodne postihli východ krajiny, škody narobila voda aj na západnom Slovensku.

Ako spoločnosť, ktorá operuje práve v tomto regióne, sa aj Západoslovenská energetika, a.s., rozhodla podať postihnutým mestám a obciam pomocnú ruku. V spolupráci s primátormi a starostami ZSE preto poskytla najviac zasiahnutým regiónom finančné prostriedky, ktoré boli využité na odstraňovanie škôd spôsobených povodňami. Okrem toho sa podpora týka aj organizovania letných táborov pre deti z oblastí postihnutých povodňami, ktoré

sa realizujú prostredníctvom Nadácie Pontis. Celková finančná podpora zaplaveným oblas-

tiam sa tak vyšplhala na takmer 50 000 eur.

Zoznam podporených miest a obcí:

- Obec Hul sme podporili sumou 5 000 EUR
- Obec Mojzesovo sme podporili sumou 5 000 EUR
- Obec Kubáňovo sme podporili sumou 5 000 EUR
- Obec Ipeľský Sokolec sme podporili sumou 5 000 EUR
- Obec Vyškovce nad Ipľom sme podporili sumou 4 800 EUR
- Obec Kmeťovo sme podporili sumou 4 000 EUR
- Mesto Šahy sme podporili sumou 5 000 EUR
- Mesto Vráble sme podporili sumou 5 000 EUR

SLOVENSKO V BRATISLAVE PREDSTAVIA MAJSTRI ÚĽUVU

Bratislavské Staré Mesto po dvadsiaty raz privíta festival toho najlepšieho z ľudovej kultúry. Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV), Bratislavské kultúrne a informačné stredisko a Hlavné mesto SR Bratislava aj v tomto roku spoločne pripravili festival Slovensko v Bratislave - Dni Majstrov ÚĽUV. V poradí 20. ročník tohto podujatia má zvláštny prívlastok tým, že si v tomto roku ÚĽUV pripomína 65. výročie založenia.

Slovensko v Bratislave - Dni Majstrov ÚĽUV sa koná 28. a 29. augusta v rámci Kultúrneho leta 2010. Privedie do ulíc a na námestia Starého Mesta viac ako stopäťdesiat ľudových umelcov. Počas oboch dní sú medzi 10.00 a 18.00 hod. pripravené desiatky podujatí viažucich sa nielen na prezentáciu tradičných remesiel.

Hviezdoslavovo námestie bude počas posledného augustového víkendu patriť ukázkam ľudovej vý-

roby. Popri známych remeslách ako hrnčiarstvo, rezbárstvo či kováctvo budú môcť návštevníci festivalu spoznať aj menej známu výrobu lán, číziem alebo výrobu zo svoru. Symbolicky bude námestie rozdelené na 3 časti - východ, stred a západ - podľa remeselníkov, ktorí z týchto oblastí Slovenska pricestujú. Atmosféru každej bude dotvárať autentický spev, nárečie i kroj. Námestie bude uzatvárať pódium, na ktorom sa odprezentujú viac ako dve desiatky hudobných a tanečných súborov s tradičným aj netradičným spracovaním folklóru.

Detským návštevníkom bude venované programové pódium na Hlavnom námestí, ale predovšetkým Škola remesiel na námestí Sv. Juraja v Primaciálnom paláci. Deti s rodičmi si tu budú môcť vyskúšať rôzne remeselné techniky, ako prácu s drevom, drôtom, prútím alebo hlinou.

Novinkou festivalu je Čipkova-

né Slovensko na Primaciálnom námestí. Päťdesiat čipkárok z celého Slovenska predvedie výrobu rozličných druhov čipky. Návštevníci budú mať zároveň jedinečnú možnosť vyskúšať si paličkovanie pod vedením lektorky na „megababe“. Zaujímavosťou bude aj flašinetista na križovatke ulíc Sedlárska a Lau-

rinská.

Oslavou Dňa ústavy bude Folkkorzo, na ktorom len v týchto dňoch môžete stretnúť ľudí v tradičnom kroji či krojových súčiastkach z celého Slovenska.

(red)

LETO HERECKÝCH OSOBNOSTÍ VYVRCHOLÍ V SEPTEMBRI

Leto hereckých osobností pokračuje na hlavnom nádvorí Bratislavského hradu a neskôr na javisku Divadla Nová scéna sa odohrá ešte niekoľko predstavení. Na programe je aj jeden koncert – 25. augusta zaspieva herečka Szidi Tobias.

K lístkom sa záujemcovia dostanú cez Ticketportal, jeden stojí 16,50 alebo 14 eur. Herci a herečky odohrajú predstavenia aj v nepriaznivom počasí, javisko je totiž zakryté, divákovi budú k dispozícii aj pršíplášte.

PROGRAM LETA HERECKÝCH OSOBNOSTÍ:

Nádvorie Bratislavského hradu, o 20.30 h:

23. až 24. augusta: Herci (Herci podstupujú v priamom prenose nemilosrdnú skúšku svojej invenčie a vitality. Popritom riešia svoje milostné a pracovné vzťahy.)

25. august: Szidi Tobias – koncert
1. a 2. septembra: Klára a Bára (Len málokto nájde ideálneho

partnera, s ktorým je šťastný bez toho, že by musel robiť kompromisy. Príbeh Kláry a Báry je o tom, čo sa môže stať, keď sa jedna žena pokúsi svoj manželský život radikálne zmeniť.)

6. až 8. septembra: Zdravý nemocný (V centre príbehu je bohatý hypochonder, ktorý sa vyžíva

v tom, aký je protivný, hlúpy, nudný a mrzutý. Popritom sa obklopuje ľuďmi, vždy pripravenými potvrdiť vážnosť jeho chorôb a dobre na tom zarobiť.)

Divadlo Nová scéna, o 19. h:

12. až 13. septembra: Chvilke prav-

dy (Starnúci profesor hudby a angličtiny Jacob Brackish si na inzerát najme ženu do domácnosti. Spoznáva Kathleen Hoganovú, obyčajnú Írku, ktorá nie je vzdelaná ako on, ale prináša do jeho života úplne iné hodnoty a kvality.)

(ld)

ČECHOMOR SA PREDSTAVÍ NA STANICI

Česká hudobná skupina Čechomor absolvuje koncom leta jedinečné turné po Slovensku. V rámci Viamont DSP Train Tour 2010 sa predstaví na železničných staniciach v piatich slovenských mestách. Šnúra štartuje 24. augusta vystúpením v Banskej Bystrici, celé to ukončí koncert 1. septembra v Bratislave.

Skupina využíva svoju vlastnú lokomotívu s názvom Čechomor a celé turné absolvuje doslova vo vlaku. Člen skupiny Karel Holas: „Vo vlaku sa presúvame na každý koncert, spíme v ňom aj sa stravujeme, po príchode na miesto koncertu jednoducho priamo na nákladnom vozni postavíme kryté pódium. Aj samotný príchod a odchod kapely z koncertu bude myslím pre fanúšikov zaujímavým prekvapením.“ Kvôli turné musel byť

dokonca upravený železničný grafikon, samozrejmosťou sú výluky na niektorých koľajách železničných staníc. Samotné koncerty budú prebiehať v jednotlivých mestách priamo v nákladnej časti železničnej stanice, takže cestujúci sa nemusia obávať, žeby bola ich vlaková stanica uzavretá. Čechomor bude doprevádzať aj skupina Heľenine oči. Hostom na koncerte v Bratislave, ktorý sa uskutoční 1. septembra na železničnej stanici Bratislava – Filiálka o 17. 00 hod., bude ešte navyše skupina Drišlak.

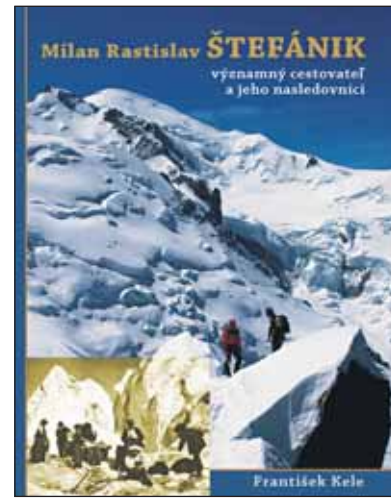
Predpredajú vstupeniek za 8€ v sieťach predpredajov www.ticketportal.sk, www.eticketpro.sk, www.ticket-art.sk. Na mieste koncertu bude cena vstupenky 10 €.

(buj)

MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK, VÝZNAMNÝ CESTOVATEĽ A JEHO NASLEDOVNÍCI

Publikácia poskytuje informácie o málo známej a málo propagovanej dimenzii Štefánikovho diela – o jeho cestách a výpravách. Zostaviteľ, komentátor a autor knihy František Kele vo svojej publikácii tak činí v nádeji, že mladí ľudia budú výraznejšie motivovaní, aby spoznávali Štefánika aj ako vedca, politika, diplomata, spoluzakladateľa našej štátnosti a vlastenca. Stal sa prvým známym Slovákom, ktorý obišiel svet. Trasa oboch jeho ciest okolo sveta viedla krajinami a oceánmi severnej a južnej pologule. Pôsobil na všetkých kontinentoch, okrem Antarktídy. Kniha poskytuje pohľad aj na miesta, kde na počtu Štefánika postavili pamätníky, prípadne odhalili pamätne tabule. V druhej časti je malá encyklopédia významných slovenských cestovateľov, ktorí boli a sú motivovaní Štefánikovým odkazom.

V ČITÁRNI JE PREŠPOROK ZAKLIATY DO HLINY

Už niekoľko týždňov trvá v letnej čítárni u Červeného raka výstava, ktorou autorka vzdáva hold svojmu rodnému mestu a jeho obyvateľom. Prešporok zakliaty do hlíny – aj tak by sa dala pomenovať krásna prezentácia keramiky, ktorá zobrazuje reálne i nereálne, skutočné aj vysnívané reálne Bratislavy. Do hlíny ich zakliala Jana Benkovská.

Medzi sochami a soškami nájdete Šöner Náciho, slušného, tichého, chudobného, ale vždy usmievavého Prešporáka, ktorý všetkých zdravil a pomáhal, kde sa dalo. Nájdete tu aj Johanna Kempelena, ktorý bol radcom Dvornej koruny za vlády Márie Terézie a pre Bratislavský hrad vymyslel čerpadlo ťahajúce vodu z Dunaja, pontónový most a zavlazovací zariadenie na Žitnom ostrove. Do hlíny je zakliata aj Laura Jarná milujúca Bratislavu a jej obyvateľov. Svoje celoživotné úspory – takmer polmilióna slovenských korún venovala Bratislave, pretože nemala dedičov, aj z jej príspevku sa obnovila Michalská priekopa.

(vs)

DUCHOVNÉ
SLOVO

Mesiac august sa prehupol už k svojmu záveru. Celkom iste prichádza čas, aby sme zhodnotili prežitie prázdninové obdobie a možno sa zamysleli aj nad tým, či bol naozaj prežitý tak, ako mal byť. Možno aj pohľad na ľudí, ktorí niečo znamenali v svojom čase a znamenajú aj dnes, nám môže pomôcť v sebareflexii. Na začiatku mesiaca vystúpil zvláštny muž, možno by mohol dostať prímene Ján Krstiteľ 19. storočia - Ján Mária Vianney. Tento nie nadaný, ba mohli by sme povedať až neschopný človek na štúdiu v seminári, ktorý sa stal kňazom len vďaka veľkému porozumeniu biskupa, obrátil naruby nielen spustenú farnosť, ale celé Francúzsko. Dokázal to vďaka veľkému úsiliu a neúnavnej vytrvalosti počúvať človeka. Počúvať človeka v spovednici, ktorá sa stala veľkým miestom šťastia pre mnohých. Putovali za ním nielen ubiedení duchom, citiaci potrebu vyrovnania svojho svedomia, ale aj tí, ktorí boli zvedaví a podľa vonkajšieho úsudku aj múdri, aby si pozreli muža, ktorý sám nevedel, ako sa stal známym. Prichádzali kráľi a kráľovné, umelci, vedci, boháči i žobráci. Tu nachádzali to, čo inde nenašli. Našli pokoj vnútra a vyrovnanie ducha. Nepotrebujeme to náhodu aj my? Nepotrebujeme aj my dnes pokoj a vyrovnané svedomie? Svedomie bez ťarchy minulosti, svedomie, ktoré iba vtedy, ak je naozaj vyrovnané, dokáže správne usmerňovať naše konanie! Nepotrebujeme aj my dnes pokoj a obnovu spoločnosti? Jediná cesta je cesta lásky. Preto každý bez ohľadu na viero-vyznanie potrebuje žiť život lásky. 9. augusta sme na základe rozhodnutia pápeža Jána Pavla II. cez liturgický sviatok patrónky Európy sv. Terézie Benedikty z Kríža (Edity Steinovej), panny a mučenice, mohli pozrieť na ďalšieho človeka, ktorý kladie otázku k sebareflexii. Táto žena, veľká mysliteľka, konvertitka zo židovstva, hrdinská vyznávačka viery a mučenica nacistického besnenia sa stala pre náš kontinent, ale aj celý svet mostom spájania ľudí rôznych národov a rás, náboženskej príslušnosti. Vo svojom príhovore to zdôraznil aj Benedikt XVI., keď prijal 9. júna 2005 delegáciu Medzinárodnej židovskej komisie. Pripomenul 40. výročie vyhlásenia dokumentu Druhého vatikánskeho koncilu Netrpíme aj my komplexom zaujatosti voči komukoľvek? Nie je aj pre nás Terézia Benedikta z Kríža veľkou výzvou?

Daniel Dian
šéfredaktor Duchovného pastiera

ZDRAVIE S IGOROM BUKOVSKÝM

TABU – ZÁPACH Z ÚST

Nejednému z nás sa stáva, že mu páchne z úst. I keď ide o háklivú a nie veľmi príjemnú tému, je dôležité zaoberať sa príčinami a riešením tohto problému. Je veľa ľudí, ktorí trpia touto nepríjemnosťou neustále a z nasledujúcich riadkov sa dozvedia, čo môžu proti zápachu robiť. Problematiku nám objasnil odborník na zdravú výživu, doktor Igor Bukovský z Ambulancie klinickej výživy sídlajúcej na Mýtnej 5 (www.akv.sk).

Zápach z úst, alebo odborne povedané Foetor ex ore, je pomerne častý problém, ale ako sme už spomenuli - tabuizovaný. Kto by sa chcel rozprávať o takýchto veciach, zvlášť, ak si človek nie je istý, že sám je jeho nositeľom. Pritom môže ísť o banalitu, ktorá sa dá ľahko vyriešiť, ale môže to byť aj signál vážneho ochorenia, a to treba riešiť tiež.

Dôležité je poznať, čo môže byť príčinou „Foetor ex ore“. Vy-stresovaným a preťaženým ľuďom stačí niekoľko hodín bez vody a káva, prípadne cigarety urobia svoje. Ocitnúť sa na rokovani v tesnej blízkosti takýchto ľudí nie je nič príjemné. Navyše, muži majú oproti ženám slabší čuchový vnem, takže i keď

muž necíti svoj zápach z úst, alebo aj zápach potu, žena ho môže vnímať veľmi intenzívne. Tento problém rieši dostatočná hydratácia organizmu a ústna hygiena alebo aspoň mentolová žuvačka. Tej sa však vyhňte, ak trpíte pálením záhy, pretože mentol vám ju zhorší.

Toto bola tá banalita, kedy môže človeku páchnuť z úst, a teraz tie vážne príčiny. Zápach z úst môže vyvolávať zubný povlak a kaz, koreňové zápaly a hnisanie, zápaly ďasien – tieto problémy vyrieši návšteva zubného lekára. Nepríjemný pach z pusu môže spôsobovať aj chronický zápal mandlí a jeho následky, čo sú zase ochorenia, ktoré patria do rúk otorinolaryngológa – teda ušno-nosno-krčného doktora.

Dôvodom, prečo rozhovor z človekom nemusí byť kvôli nepríjemným arómam potešením, môžu byť „výchlipy“ v nosohltane. Ide o kúsky prijímanej potravy, ktoré sa zachytili v nosohltane a môžu odhniť, čo spôsobuje naozaj nepríjemný zápach. Riešenie je však veľmi jednoduché, treba dôkladne všetko požuť a jesť pomaly. Ak sú však dôvody vážnejšie, napríklad ak sa tieto „výchlipy“ zachytia v pažeráku, alebo sú v pažeráku vredy, máte poruchu prechodu po-

travy pažerákom, zápal žalúdka či infekciu mikroorganizmom Helicobacter pylori treba zájsť ku gastroenterológovi, pretože tieto problémy sú jeho parketa.

Zápach z úst môže vyvolať aj Atkinsonova diéta, pri ktorej sa konzumuje iba mäso, čo je pre organizmus veľmi zaťažujúce a chýbajú mu ďalšie živiny. Pôvodcom zápachu môže byť aj cukrovka, poruchy obličkových a pečeneových funkcií, ochorenia pľúc a niekoľko ďalších diagnóz.

Ako sami vidíte existuje veľmi široká paleta dôvodov, ktoré môžu vyvolávať zápach z úst.

Ide o veľmi nepríjemný problém, ale hlavne, môže byť červenu kontrolkou, ktorá upozorňuje na nejaké závažné ochorenie. Keď vám auto signalizuje, že niečo s ním nie je v poriadku, ponáhľate sa do servisu. Ľudské zdravie je však hodné oveľa viac ako auto. Ak sa problém zápachu nepodarí zvládnuť v priateľnom čase primeranou ústnou hygienou a tekutinami, otvorte tento problém so svojim lekárom. Zdravému človeku nemá prečo páchnuť z úst.

Veronika Ševčíková

ĎALŠÍ DÔVOD K ÚSMEVU

Čistenie zubov dnes považujeme za úplnú samozrejmosť. Mnoho ľudí ale netuší, že správnu a dôkladnú starostlivosť nevyžadujú len zuby, ale i ďasná. Pritom celý rad ochorení vzniká práve tam. Preto značka Odol3dent vyvinula novú ucelenú radu s názvom Odol3dent Zuby a ďasná.

Zapojte sa a vyhrajte balíček Odol3dent. Stačí ak odpoviete na súťažnú otázku. Odpovede posielajte na adresu redakcie alebo na sutaz@bakurier.sk. Odmenime 10 výhercov.

Ktorá známa značka robí kefky špeciálne na ošetrovanie zubov a ďasien?

1. Reebok
2. Armani
3. ODOL3Dent

DELIKATESO

galleria
EUROVEAaupark
BRATISLAVA SHOPPING CENTERPOLUS
CITY
CENTERavion
SHOPPING PARK

NOVÉ MESTO

Rozloha: 37,5 km²

Počet obyvateľov: 37 418

Starosta:

Richard Frimmel (nezávislý)

Miestne zastupiteľstvo: Novomestčanov v ňom zastupuje 40 poslancov, v ďalšom volebnom období (2010 – 2014) ich bude 25.

Zaujímavosti z Nového Mesta - Lanovka

Päť rokov uplynie 30. septembra odo dňa, keď po dlhoročnej pätnásťročnej prestávke opäť spustili sedačkovú lanovku na trati Železná studnička – Kamzík. Pred spustením ju rekonštruovali šesť mesiacov. Tá pôvodná premávala od roku 1972 do roku 1990.

Prevádzkovateľom lanovej dráhy je EKO - podnik verejnoprospešných služieb, Bratislava - Nové Mesto, horná stanica „leží“ vo výške 422 metrov nad morom, dolná o 186 metrov nižšie (236 m. n. m.). Trasa, po ktorej sa sedačky posúvajú, meria 988,4 metrov, jazda jedným smerom trvá viac ako osem minút. Lanovka je schopná prepraviť 342 osôb za hodinu a v roku 2008 ju miestni poslanci zaradili medzi pamätihodnosti mestskej časti.

Oceňovanie osobností

Cenou mestskej časti odmeňujú každoročne od roku 1996 miestni poslanci osobnosti, žijúce na jej území. Ceny im odovzdávajú vždy v posledný augustový piatok, keď zasadať pri príležitosti Dňa ústavy Slovenskej republiky (1. septembra). Vlni sa medzi ocenených okrem iných dostal neurochirurg Juraj Šteňo, operná speváčka Lubicia Vargicová a bývalý futbalista

a tréner Jozef Vengloš.

Polus City Center

Prvé nákupné centrum na Slovensku – Polus City Center – otvorili v novembri 2000 na Vajnorskej ulici. Nakupovať a zabávať sa tam možno na dvoch poschodiach, v podzemných garážach je takmer 1 700 parkovacích miest.

Kultúra v Novom Meste – Radošinské naivné divadlo

Stálou profesionálnou divadelnou scénou v mestskej časti je Radošinské naivné divadlo (nájdete ho na Škultétyho 5 – za Istropolisom). Najbližšie predstavenie je v tamojších priestoroch na programe 20. septembra o 19. h. Radošinský výber je mix toho najatraktívnejšieho z repertoáru divadla, doplnený o pesničky Jána Melkoviča a Petra Mankoveckého. Divákov s nimi oboznámi živá kapela, doprevádzaná filmovými ukážkami.

K vstupenkám sa záujemcovia dopracujú cez pokladňu Radošinského naivného divadla na Škultétyho 5 vždy od 15. dňa v aktuálnom mesiaci (v pracovných dňoch v čase od 13.30 do 19. h), prípadne cez telefónne číslo 5556 3508 (predvoľba 02), rezervácia platí tri dni. Druhou možnosťou je muchostrávka (stánok) v Polus City Centre (v pracovných dňoch od 15. do 19. h, počas víkendov medzi 11. a 15. h).

Stredisko kultúry

To centrálné je na Vajnorskej 21, uskutočňujú sa v ňom podujatia miestneho aj regionálneho významu, celoslovenské aj medzinárodné – koncerty (objavili sa tam už Marie Rottrová, Jaromír Nohavica, Wabi Daněk, Karel Plíhal alebo Kamelot), výchovné koncerty pre základné a stredné školy (rôzne hudobné žánre, besedy s odborník-

K najväčším atrakciám Nového Mesta patrí okrem Kuchajdy aj lanovka na Kamzík.

mi), tanečné večery so živou hudbou (Čaj o piatej a Za dychovkou na Vajnorskú).

Na Vajnorskú sa dá ísť aj za jazykovým, pohybovým (joga, brušné tance), hudobným (spev, hra na klavír, gitaru) a výtvarným kurzom (malierske techniky), za tvorivými dielňami (keramika, tvorba z drôtu, maľovanie na hodváb, šitie, aranžovanie sušených kvetov).

Knihnica Bratislava – Nové Mesto

Za Centrálnou knižnicou treba vyraziť na Pioniersku 12 (funguje od roku 1972), jej pobočky postupne otvorili na Stromovej 18, Kutuzovovej 15/a a Jeséniovej 51 na Kolibe. Súčasťou Pionierskej je päť pracovísk – oddelenie beletrie pre dospelých, oddelenie pre deti a mládež, oddelenie odbornej literatúry, multimediálna študovňa a čítareň časopisov.

Zdroj: www.banm.sk

ROZHOVOR SO STAROSTOM RICHARDOM FRIMMELOM

Z OKRAJOVEJ ČASTI MESTA JE DNES ATRAKTÍVNE ÚZEMIE

Tvrdí novomestský starosta Richard Frimmel o mestskej časti, na čele ktorej stojí od roku 1994. V súvislosti s investičnou činnosťou sú podľa neho dôležité nielen vlastné aktivity, ale aj vytváranie podmienok pre súkromných investorov.

Čím aktuálne žije mestská časť? Čo za problémy hýbu dňami v nej? Ako ich riešite?

Dianie v našej mestskej časti je pestré, letné prázdniny sme využili predovšetkým na nutné rekonštrukcie v školách. Investovali sme do nich vyše 150-tisíc eur, väčšiu sumu sme použili na vynovenie školských kuchýň. V júli sme spustili opätovné prerokovanie návrhu Zmien a doplnkov územného plánu zóny Horný Kramer, ktoré potrvá do 30. septembra, pripravujeme v rámci neho aj stretnutie s občanmi (uskutoční sa 7. septembra v Dome kultúry na Stromovej ulici). Na miestnom úrade vrcholí príprava slávnostného zasadnutia miestneho zastupiteľstva (zvolané na 27. augusta), ktorého ťažiskom je oceňovanie významných osobností z rôznych oblastí života. Súbežne pripravujeme Kultúrno - spoločenský deň Brati-

slavčanov na Kuchajde, ktorým v sobotu 28. augusta vyvrcholí novomestské Kultúrne leto. Do tretice – v nedeľu 29. augusta sa pod záštitou mestskej časti koná v Starom háji dostihový deň, ktorého súčasťou sú aj Majstrovstvá Európy amatérskych jazdkyň.

Do komunálnych volieb v roku 2006 ste išli s konkrétnymi plánmi a cieľmi. Ktoré z nich sa vám za ten čas podarilo splniť? Stihnete do novembra ešte niečo?

Do volieb som išiel s tým, že za prvoradú považujem investičnú činnosť, životné prostredie, sociálny program a starostlivosť o materské a základné školy. V súvislosti s investičnou činnosťou sú však dôležité nielen vlastné aktivity, ale aj vytváranie podmienok pre súkromných investorov. Toto naštartovala novomestská miestna samospráva ešte pred pätnástimi rokmi. Výsledkom je, že z niekdajšej viacmenej okrajovej časti mesta je dnes atraktívne územie s modernými obytnými a administratívnymi budovami, z ktorých mnohé získali ocenenia architektov a ďalších odborníkov.

Z vlastných aktivít treba spomenúť aspoň revitalizáciu verej-

ných priestranstiev s detskými ihriskami na Jahodovej ulici a pri Novej dobe za vyše milióna eur, ktorú sme z väčšej časti zaplatili z európskych peňazí, a výstavbu viacúčelových športových ihrísk v areáloch základných škôl a na Kuchajde, ktorej areál má široké využitie.

Náš sociálny program sa doťka predovšetkým rodín s deťmi a dôchodcov. Každý novorodenec dostáva vkladnú knižku so sumou dvesto eur, pričom časť tejto sumy poskytuje partnerská banka. Poskytujeme finančnú výpomoc sociálne slabším rodinám s deťmi, nezamestnaným aj dôchodcom. Vlni pred Vianocami sme napríklad 1 216 adresátom vyplátili dovedna 52 055 eur. Už dvanásť rokov zabezpečujeme letnú rekreáciu deťom zo sociálne slabších rodín, tento rok sme na ňu vynaložili vyše 3 600 eur. Novomestským školákom prispievame na lyžiarsky a plavecký výcvik, prvákom dávame po 35 eur na nákup školských potrieb vrátane aktovky.

Ktoré zo záväzkov už splniť nestihnete a prečo?

Vlni sa nám po dlhoročných snahách podarilo dosiahnuť, že

budova stanice prvej Konej železnice sa stala majetkom mestskej časti. Vedeli sme, že potrebuje rekonštrukciu, dúfal som, že do tohto leta sa v nej uskutočnia prvé sobášy. Keďže ide o národnú kultúrnu pamiatku, vybavovanie potrebnej agendy bolo zdĺhavejšie, ako sme predpokladali, a zložitejšie sa ukazujú aj práce, ktoré treba vykonať. Bol by som rád, keby sa rekonštrukcia ukončila do konca tohto roka.

(ld)

Vyhovuje vám život v Novom Meste? Čo vás v tých končinách vytáča, a naopak, čo vám môžu ľudia z iných mestských častí závidieť?

Eva, 17 rokov: Pýtate sa ma to v lete, tak vás asi neprekvapí, keď vám odpoviem, že nám môžu ostatní Bratislavčania závidieť Kuchajdu. S kamarátkami tam trávim všetok voľný čas, kecáme, kúpeme sa, hráme karty. Najem sa tam, zabavíme. Moji rodičia hovoria, že si neviem predstaviť, ako sa areál okolo jazera za posledné roky zmenil. K lepšiemu. Ja oceňujem, že tam tento rok nepúšťajú cyklistov a nemusíme platiť vstupné. Keby sme ho platiť museli, tak by som tam nemohla chodiť tak často. Aj keď to bolo len euro.

Mírka, 30 rokov: Napíšte tam, ako nás, mladé mamičky, potešilo znovuočvorením detského ihriska pri Novej dobe. A keby len znovuočvorením, to ihrisko je po novom úžasné, vybláznila sa tam nielen malí, ale aj dospelí. Tí si môžu zacvičiť na všelijakých strojoch, zatiaľ čo deti ložia po preliezačkách. Nehovoriac o tom, že nikde inde v meste mi nebolo v tom najneznesiteľnejšom teple lepšie ako pod tamojšími stromami.

Jano, 45 rokov: Ja som so životom v Novom Meste spokojný, až na ten hluk, bývam totiž pri električkovej trati. Teraz ju síce opravujú, takže je relatívne ticho, ale keď bude po všetkom, budem mať opäť problém so zaspávaním. Na druhej strane, bolo to nevyhnutné. Inak sa nemám na čo sťažovať, máme tu nákupné centrum, bazény, aj prírodné jazero a všetko to je tak blízko, že sa tam väčšinou vyberiem po vlastných.

Robo, 27 rokov: Asi vám to potvrdia viacerí, ale ja som si tento rok veľmi obľúbil Kuchajdu. Bolo obdobie, keď som tam po odchode z práce chodil každý deň, úžasne som si tam oddýchol. Na rozdiel od mnohých si ale nemyslím, že to bol dobrý ťah, zrušiť vstupné. Myslím si totiž, že to jedno euro by nikoho nezruinovalo a vyzbierané peniaze by sa mohli použiť na vylepšovanie areálu, už teraz na slušnej úrovni. Musíme si zvyknúť na to, že v kapitalizme vám zadarmo nikto nič nedá, a ak dá, tak to často nestojí za nič. Čím kvalitnejšie služby, tým vyššie náklady. Veď to má logiku, nie?

Kamila, 39 rokov: Závidieť nám môžu napríklad Partizánsku lúku, lepšie povedané, ten areál tam. Je tam čo robiť v lete, aj v zime, v lete si posedíte v tieni stromov, v zime si zakorčuľujete na jednom z blízkych jazierok. Odporúčam všetkým, aby sa tam išli pozrieť a ak tam už dlho neboli, tak budú v poriadnom šoku. Hanbou Nového Mesta je podľa mňa Istropolis, myslím po architektonickej stránke. Takéto ozruty nemusím, a táto konkrétne nemá do seba vôbec nič. Počula som, že v Prahe sa ozvali hlasy, volajúce po zrútení Kongresového centra, ktoré by nahradilo niečo lepšie, krajšie, neuvažuje sa o niečom podobnom aj na Trnavskom mýte?

(ld)

Leto má veľa pekných
podôb. Tu sú tri z nich.

Nájdete v predajniach

DELIKATESO

Loacker

Aj špekáčiky opekali detskí účastníci letných táborov v Petržalke a okolí Bratislavy pri vojenskom bunkri BS-8 Hřbitov (neďaleko sídliska Kopčany), kam vyrážali predovšetkým za novou výstavou *Nebezpečné hračky*. V rámci tej spoznali a naučili sa rozoznávať nebezpečnú muníciu, ukázali im bomby a granáty, hrali sa na vojakov. *foto mk*

V bratislavskej zoo čoskoro odštartujú dva prírodovedné krúžky pre deti, ktoré sa chcú dozvedieť zaujímavosti zo sveta zvierat a rastlín. A vidieť ich tak zblízka a do detailov, ako sa len dá. *Foto: ZOO Bratislava*

Aj na Hviezdoslavovom námestí narazíte na originálne umelecké diela, rozmiestnené po meste do 29. augusta v rámci projektu *Socha a objekt XV*. Tí, čo sú za ním, chcú dostať umenie bližšie k ľuďom. Aby si k nemu vytvorili vzťah, tento rok cez práce renomovaných tvorcov, ale aj úplných začiatočníkov z rôznych krajín. *foto Marek Velček*

Odkedy v marci sprístupnili časť Bratislavy okolo Eurovey obyvateľom, je tam živo. Raz kvôli futbalu, inokedy kvôli tancu. Ešte živšie je tam odo dňa, keď sa lokalita stala súčasťou tohtoročného *Kultúrneho leta*. Ktoré sa potiahne do 10. septembra. *foto Marek Velček*

Až k ihrisku sa dá dostať hneď niekoľkými dierami v plote, oddelujúcom od okolia opustený futbalový štadión v Petržalke, na ktorom v minulosti hrávala Artmedia. Búracie povolenie, vztahujúce sa na tamojšiu stavbu, je podľa informácií z petržalského miestneho úradu platné do konca tohto roku. Ak zainteresovaní štadión dovtedy nezbúrajú alebo nepožiadajú o zmenu rozhodnutia o jeho odstránení, povolenie prepadne. *foto mk*

Priamo v centre Viedne vybudovali v priebehu posledných dvoch rokov riečny prístav, ktorého súčasťou je aj multifunkčné centrum. V tom sa okoloplávajúci okrem iného dozvedia o Bratislave. V „Gate to Bratislava“ im poskytnú bezplatné propagačné materiály o nej, predajú im vstupenky na tunajšie kultúrne podujatia, dajú pred cestou na Slovensko užitočné tipy. Vybudovanie prístavu vyšlo na 6,25 miliónov eur, ročne by ním malo „preplávať“ 200-tisíc ľudí. *foto Marek Velček*

SLOVAN NESTAČIL V EL NA STUTTGART, ČAKÁ HO ŤAŽKÁ ODVETA

Futbalisti Slovana Bratislava nezačali boj o lukratívnu skupinovú fázu Európskej ligy UEFA 2010/2011 dobre. Na bratislavských Pasienkoch vo štvrtok 19. augusta prehrali s bundesligovým VfB Stuttgart 0:1 nešťastným gólom v úplnom závere. Zverencov skúseného trénera Jozefa Jankecha teraz čaká odvetu v „jame levovej“ v Nemecku vo štvrtok 26. augusta.

„Belasi“ síce v stretnutí neboli horším tímom ako favorizovaní „Švábi“, z pohľadu vypracovaných gólových šancí dokonca súperu predčili, ale zlyhali v koncovke. Ich nádej na dobrý výsledok zhasla v 88. minúte - sériu chýb v obrane slovenského vicemajstra potrestal hlavou striedajúci rakúsky reprezentant Martin Harnik. Nemci tak majú pred odvetou všetky tromfy vo svojich rukách.

Trénera Jankecha inkasovaný gól poriadne mrzel. „Nesmieme robiť také chyby, akú sprá-

vil Jánošík. Mal prerušiť hru, ale šiel na zem a minul loptu. No bolo tam viacero chýb, aké by sa nemali stávať na tejto úrovni,“ skonštatoval trénerský bard, ktorý sa musel prizerať, ako ľavý obranca nechal odcentrovať striedajúceho Audeľa a čisté svedomie nemal pri góle ani brankár Matúš Putnocký, ktorý centrovanú loptu podbehol. Jankech však podrobil kritike aj ďalších jeho zverencov: „Grendel ani Kiss nehrali to, čo vedia. Sylvestr toho v útoku veľa nabehal, ale nevystrelil na bránu. Loptu síce podržal, ale väčšinou ju zasekával, lenže útočníci sú na to, aby dávali góly. Naopak, výborne hral Guédé, hoci hneď na začiatku spravil hrúbku, ale potom vybojoval veľa lôpt. Taktiež bezchybný bol Saláta, ale on už má toho plné zuby, veď každý tretí deň hrá zápas.“

Bývalý reprezentačný lodivod Slovenska vie veľmi dobre, kde jeho mužstvo tlačí topánka. Prehru rozanalyzoval v širšej súvis-

losti: „Nechcem sa vyhovárať, ale máme úzky káder. Ak chceme hrať na troch frontoch, potrebujeme v mužstve hráčov, ktorí po naskočení do zápasu odvedú lepšiu, alebo aspoň približne takú robotu, ako hráči zo základu. Chlapci trénujú, robia maximum, ale na takýto kolobeh to nestačí. Súperovi zabrali práve striedajúci hráči, nám nie.“

Úradujúci víťaz Slovenského pohára, ktorému v strede obrany citeľne chýbal pre trest práve vysoký stopér a kapitán Radek Dosoudil, ale zbrane rozhodne neskladá. „Rozhodla jedna chybička a skúsené mužstvo Stuttgartu ju využilo. Žiaľ, my sme naše dobré možnosti nepremenili, lebo nám nevychádzala finálna fáza. Nevadí, máme pred sebou odvetu, Stuttgart nie je žiadne svetoborné mužstvo, dá sa s ním hrať,“ uviedol stredopoliar 5-násobného slovenského šampióna Erik Grendel.

(pk)

O malý futbalový zázrak sa pokúsi Slovan vo štvrtok na ihrisku Stuttgartu.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne nám. 11, 814 99 Bratislava, IČO:00603481, zastúpené Správou telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta SR Bratislavy, Junácka 4, 831 04 Bratislava, IČO: 00179663

v y h l a s u j e obchodnú verejnú súťaž

o najvhodnejší návrh na uzavretie zmluvy o budúcej zmluve na nájom nebytových priestorov nachádzajúcich sa na Zimnom štadióne Ondreja Nepelu, ul. Odbojárrov 9 v Bratislave, katastrálne územie Bratislava – Nové Mesto v zmysle zákona č. 258/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 281 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov.

Predmet obchodnej verejnej súťaže:

Nebytové priestory v hale I a hale II Zimného štadióna Ondreja Nepelu v celkovej výmere 2 004,90 m²

- A1 – 84,60 m² – hala I. – 1. nadzemné podlažie - herňa
- A2 – 20,10 m² – hala I. - stávková kancelária
- A3 – 20,90 m² – hala I. - predajňa kvetov
- A4 a A5 – 41,00 m² – hala I. - bufet
- A6 – 19,10 m² – hala I. - predajňa novin, časopisov, tabakových výrobkov
- A8 – 109,90 m² – hala I. - kaviareň, zmrzlina
- A9 a A10 – 218,50 m² – hala I. - reštaurácia
- A11 a A12 – 341,60 m² - hala I. - hokejový trénažér – tréningové centrum pre hokej
- A13 – 109,10 m² – hala I. - kaderníctvo, kozmetika, manikúra
- A14 – 109,60 m² – hala I. - predajňa športových potrieb a hokejových potrieb
- A15 + A16 – 3 m² - hala I. - priestor na umiestnenie 2 automatov – na kávu a nápoje
- B1 – 41,20 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B2 – 41,70 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B3 – 40,20 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B4 – 41,30 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- C1 – 18,90 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- C2 – 25,70 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- C3 – 23,70 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- C4 – 23,70 m² – hala I. – 2. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- B5 – 48,70 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B6 – 48,60 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B7 – 36,20 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B8 – 34,60 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B9 – 47,80 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B10 – 48,40 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B11 – 35,10 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- B12 – 36,30 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - bufet uzavretý
- C5 – 33,30 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- C6 – 31,70 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- C7 – 31,70 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- C8 – 33,30 m² – hala I. – 3. nadzemné podlažie - voľne stojaci bufet
- C9-1 – 114,50 m² – hala II. – 1. nadzemné podlažie - bufet
- C9-2 – 90,90 m² – hala II. – 1. nadzemné podlažie - bufet pre korčuľovanie verejnosti

Podmienky obchodnej verejnej súťaže a súťažné podklady sú zverejnené na úradnej tabuli STARZu a na internetovej stránke www.starz.sk.

Podmienky obchodnej verejnej súťaže a súťažné podklady si môžu záujemcovia vyzdvihnúť aj osobne v budove STARZu, Junácka č. 4, Bratislava, kontaktná osoba: Ing. Jana Bublincová, tel. 02/44 373 200, 0911 769 000, E-mail:bublincova@starz.sk, v pondelok-štvrtok od 7.00-15.00 hod. a v piatok od 7.00 – 12.00 hod.

ZLATONOSNÉ ČUNOVO

Deväť vzácnych kovov sa podarilo počas druhého augustového vikendu z vodnoslalomového areálu v Čunove vyloviť slovenským reprezentantom na opakovaných, 11. majstrovstvách Európy. Súčet zložený z piatich zlatých, dvoch strieborných a dvoch bronzových medailí je historickým úlovkom jednej výpravy a usporiadajúca krajina na šampionáte s prehľadom dominovala.

Dovedna má v dejinách ME Slovensko na konte už rovných 60 vzácnych kovov (31 zlatých, 17 strieborných a 12 bronzových medailí) a po-

tvrdilo svoje veľmocenské postavenie v tomto športe.

Z individuálnych výkonov upútala pozornosť najmä Janka Dukátová, ktorá k zlatu v kajaku, pridala striebro v singlkanoe a bronz zo súťaže hliadok. Slovenskú hegemoniu podčiarkla trojica domácich medailistov - na stupeň víťazov vystúpili zlatý Michal Martikán, strieborný Matej Beňuš a bronzový Alexander Slafkovský. Trón v deblkanoe tiež zostal v slovenských rukách, lebo súrodencov Hochschornerovcov vystriedali brantranci Ladislav a Peter Škantárovci.

Pochvalu si však okrem pretekárov zaslúžili aj organizátori. Po zrušení prvého, jarného termínu kontinentálneho šampionátu sa dlho zmrákal aj nad osudom jeho opakovania, no usporiadatelia i kanál nakoniec zvládli nepriazeň počasia a pripravili úspešné podujatia. Majstrovstvá Európy boli prakticky aj testom pred budúročným svetovým šampionátom, ktorý taktiež zavíta do Čunova.

(pk)

POCHVALA ZA HÁDZANÁRSKE ME V BRATISLAVE

Z pohľadu slovenských hádzanárov do 20 rokov nedopadli domáce majstrovstvá Európy v Bratislave na prelome júla a augusta práve najúspešnejšie. Zverenci trénera Dušana Timka nenaplnili ambície hrať o umiestnenie v prvej osmičke a nakoniec sa po piatich prehrách a dvoch víťazstvách museli uspokojiť s 12. pozíciou.

Z pohľadu bratislavského organizačného výboru ale turnaj v halách na Pasienkoch a Národnom tenisovom centre, ktorý bol jedným z najvýznamnejších športových podujatí roka na Slovensku, skončil na výbornú a Slovenský zväz hádzanej spoločne so spoluorganizátormi žal jednu pochvalu za druhou. „Chválili nás členovia jednotlivých výprav, ktoré tu štartovali, chválili nás dele-

gáti, rozhodcovia i zástupcovia Európskej hádzanárskej federácie a najnovšie nám z EHF prišiel aj ďakovný list podpísaný prezidentom Torrom Lianom a generálnym sekretárom Michaelom Wiedererom,“ prezradila pre Bratislavský kuriér generálna sekretárka SZH Jana Stašová. „Všetci si z Bratislavy odnášali výborné dojmy. Páčilo sa im mesto, spokojnosť bola s hotelmi, stravou, dopravou i celkovou logistikou. Vedenia výprav si nevedeli vynachváliť pomoc našich sprievodkýň tímov,“ dodala dlhoročná hráčka bratislavského Štartu a kapitánka vicemajstroviek sveta z roku 1986. „Člen exekutívy EHF László Sinka nám zložil poklonu a povedal, že lepšie zorganizovaný šampionát ešte nezažil, a to sa po vrcholných turnajoch pohybuje

za európsku federáciu už 14 rokov,“ dodala.

Úspešne zorganizovaný šampionát a hlavne veľmi pozitívna odzva v hádzanárskom svete dáva predpoklady na to, aby sa Slovensko a samozrejme Bratislava, v budúcnosti uchádzalo aj o seniorský šampionát. Hlavné mesto by podľa prezidenta zväzu Pavla Derfényiho nemalo mať žiadny problém obstať pred požiadavkami zo strany EHF, doriešiť by však bolo ešte treba druhé dejisko. Chýbajú haly a hlavne hotely. Ak sa tieto nedostatky podarí odstrániť, Slovenský zväz hádzanej by sa rád pustil do boja o ME žien v roku 2016.

(pk)

NA JAZDECKEJ VC BRATISLAVY TRIUMF HOSTERA NA KONI RASTELLIE

Štyri dni, 11 súťaží, jazdci z 15 štátov, či 100 000 eur na premiách sú základné čísla prestížneho 45. ročníka Aegon Mercedes Grand Prix Bratislava, ktorá sa v dňoch 5.-8. augusta konala v Petržalke. Víťazom hlavnej súťaže sa stal Nemec Tim Hoster, ktorého kôň Rastellie 2 najlepšie zvládol súťaž v prekážkach do 160 cm s dotáciou 22 000 eur.

V Petržalke síce účastníkom nepriala počasie, aj tak však bolo k videniu špičkové predstavenie, hoci na

ťažkom a dažďom poznačenom povrchu. Zo Slovákov sa do hlavnej súťaže kvalifikovalo šesť jazdcov a najlepšie sa darilo na parkúre s 13 prekážkami a 16 skokmi Bronislavovi Chudybovi na koni Cotton Candy.

Pozornosť pútala aj súťaž FEI Pohára národov, kde sa predstavili štvorčlenné reprezentačné ekipy. Bol to prvý z vrcholov podujatia v Jazdeckom areáli TJ Slávia STU, keďže sa zo súťaže dalo postúpiť na Svetové hry v Kentucky. V silnej konkurencii napokon zvíťazilo favorizované Bel-

gicko pred Poľskom a Francúzskom. Do 2. kola postúpilo osem najlepších ekíp, Slovensko skončilo na 10. nepostupovom mieste. Malou útechou pre slovenské farby bol individuálny úspech jazdca Radovana Šilého na koni Bulgarie VD Lindeho-eve, ktorý parkúr absolvoval so štyrmi trestnými bodmi a tým si zabezpečil účasť na Svetových jazdeckých hrách v americkom Kentucky.

(pk)

Prešporské víno

Vydavateľstvo Matica Slovenská (www.vydavatel.sk) vydalo v roku 2000 knihu od Petra Ševčoviča *Z kuchyne starého Prešporoka*. Prinášame vám nostalgické úryvky z tejto knihy ako aj cené historické recepty takmer doslova opísané z pôvodných kníh. Prešporočania boli oddávna hrdí na svoje vína, ku ktorým vždy chrumkali nejaké lahôdky, napríklad aj plnené lokše...

Prastaré povesti o prešporskom víne, vinohradníkoch, vinároch a vincúroch hovoria, že v dňoch, keď sa na hradnom kopci ešte len stala prvá vládarska pevnosť a pod kopcom vznikalo mestečko, rozhodol sa Pán Boh vyslať doň strážneho anjela s osobitným poslaním dozerať na rozvoj vinárskeho remesla.

Oveľa, oveľa neskôr, keď už anjel poradil Keltom, ako založiť vinice, Rimanom, ako ich zdokonaľiť, a nemeckým vinohradníkom, ktorí sa pristahovali od Rýna, ako všetko zveladiť, začali ho nazývať anjel strážny, pán Dienstwein. Tak

dlho učil Prešporčanov miešať staré a novšie sorty hrozna, až sa im napokon podarilo vypěstovať neopakovateľné druhy znamenitých prešporských vín. Nemci, ktorí raz-dva pochopili, že je najmärdrejšie ženiť sa s robotnými slovenskými dievčatinami, zapustili v Prešporoku korene navždy. Rozprávali deťom i vnúčatám, že strážny anjel, pán Dienstwein, ktorý svoje krídla skrýva pod korzet a korzet vždy pod módne oblečenie, žije v Prešporoku už stáročia, no vždy je na nerozoznanie od obyčajných smrteľníkov.

Už roku 1291 pošepol kráľovi Ondrejovi III., aby vo svojich privilégiách udelil kráľovskú výsadu čapovať víno mestu, ktoré ju mohlo preniesť na jednotlivých vinohradníkov. Ani len dane nemuseli vinohradníci platiť kráľovskej komore, ale mestu. Tak mesto z vína bohatlo a mohlo byť čoraz krajšie.

Roku 1397 vznikla v Prešporoku inštitúcia profesionálnych krčmárov. Dovtedy sa víno súkromné, mestské i to, ktoré ako povinné desiatky odovzdávali vinohradníci mestu, predávalo z domu do domu. Neobišlo sa to bez podvodov, preto mestský magistrát nariadil, aby sa mestské víno nalievalo v zbrojnici starej radnice. Po roku 1506 bol už veľký výčap oproti, v dodnes stojacom Zelenom dome. Skvelo sa v ňom pilo a jedlo až donedávna,

kým ho neprerobili na banku.

Keď sa v polovici šestnásteho storočia oddelilo výčapné právo mesta od výčapných práv vinohradníkov, vymyslel mestský magistrát Bannzeit. Bol to zákaz čapovať v Prešporoku víno v čase pôstov, v týždňoch, do ktorých spadali dni svätého Bartolomeja, Martina a Jána Krstiteľa, aj cez sviatky vianočné, svätodušné a veľkonočné. Zákaz platil len pre súkromníkov, mesto mohlo čapovať vždy.

Prešporočania sa pred zakázanými dňami vždy hojne predzásokovali, lebo súkromné víno bývalo lacnejšie a zvyčajne aj lepšie.

Chvála

zemiakových lokší

Pod každou prešporskou viechou ponúkajú k vínu lokše, raz dobré, najčastejšie priemerné a občas tvrdé ani podošvy. Vinohradnícke ženy sú zväčša Nemky

a tie nikdy nezamiesia také cesto ako tvoja babka, čo sa narodila v Grobe.

Dvanásť veľkých v kožke uvarených zemiakov oblieš a horúce ich zomleješ na mäsovom mlynčeku. Preoseješ na ne kilo polohrubej múky, pridáš dve kávové lyžičky soli a dokonale vymiešiš polotuhé cesto. Gulú rozdelíš na troje, z každej tretiny cesta ušúľáš menšiu gulú a rozkrájaš ju na šestnásť kúskov. Na pomúčenej doske z každého kúska vyvalkáš čo najväčšiu a najtenšiu okrúhlu lokšu. Lokše z oboch strán nasucho opekáš priamo na horúcom sporáku. Patrí sa, aby mali hnedé pluzgierie, no nesmú sa ti pripáliť. Mäkulinké voňavé lokše ponatieraš husacou alebo kačacou masťou a spolu so surovou kvasenou kapustou, na grobský spôsob, poskladané do trojuholníkov ich naukladáš okolo porcií pečenej husi alebo kačice.

K burčiaku alebo k vínu sa v Prešporoku lokše plnia. Na spenej cibuli opražíš hydínovú pečeň, osolíš ju a okoreníš mletým čiernym korením a štipkou pamajoránu, premiešaš a ponatieraš na lokše, ktoré potom zaviniš.

Podušíš na masti s cibuľou zmes ľubovoľných húb, okoreníš mletým čiernym korením a mletou rascou, zmiešaš s posekanou viazaničkou zeleného petržľenu alebo pažitky a naplníš tým lokše. Ak do húb zamiešaš dve vajcia, môžeš plniť lokše hubovou praženicou.

Z mäsa vyvareného v polievke a zomletého, poduseného cibule, polievkovej lyžice horčice, kávovej lyžičky mletého čierneho korenia a posekanej čerstvej feferónky spraviš ďalšiu plnku, čo sa v lokši hodí k vínu.

Pre deti smutne hľadiacie na popijajúcich rodičov pripravíš milé potešenie, ak lokše natrieš slivkovým či iným lekvárom, posypeš tvarohom, preložené obleješ polievkovou lyžicou kyslej smotany a pocukruješ.

Lokše tiež môžeš namočiť do husacej masti alebo do mlieka a vyváľať v pomletom maku alebo orechoch, zmiešaných s práškovým cukrom.

Veronika Ševčíková

POMIČKY: STERN, AARA, AMARAR, PHI, DELANO, NORI, ALAT	HNEVALO	NAPÁTIE (ODB.)	EPOXYDY (SKR.)	TOMAŠ (DOM.)	SKR. SÚHVEZDIA ORION	AMERICKÝ FYZIK	NAPOMINALA	OŽIVIEŤ	ZNAČ PISOMOM	3. ČASŤ TAJNIČKY	MANŽELOV OTEC	MESIAC PLANETY SATURN	DRVL NA PRACH	ŠVAJCIARSKA RIEKA (AARE)
PRÍSTROJ NA POČUVANIE SRDCA									ZÁDUCH					
1. ČASŤ TAJNIČKY									VITÍM ZHOTOVILA					
DOMAIN NAME (SKR.)			CIELIŠ, SMERUJEŠ						VRSTVA LÁTKY NA PODKLAD					
			ZVÄČŠOVANIE						STREDOVEKY VOJENSKÝ POSOL					
IZRAEL (ŠPORT. SKR.)				OBRÁBAŤ PLUHOM				HUČALA, UHUČALA						
				PRÁZDNO (KNÍŽ.)				HASNIČA PO ČESKY						
VYLIEVAL					MPZ HOLANDSKA			KETÓN, PO ČESKY					ŠPANIELSKÉ MESTO	DRUH LISOVANEJ DOSKY
					STRČILO, ŠTUCHLO			MINISTERSTVO KULTÚRY (SKR.)						
OÁZA, PO ANGLICKY						KMEŤ V SUDÁNE						GLOBAL SOLUTIONS		
						BLEDOČERVENÉJ FARBÝ						ZOMREL, ZDOCHOL		
	KOZA (ZOO.)	DRÁVEC S CENNOU KOŽUSINOU					KRIK					SPOLOČNOSŤ S RUČENÍM OBMEDZENÝM		
		BEZPRÁVNY ČLOVEK					KLESOL NA ZEM					ZVYKY, SPRÁVANIE		
ČO, PO ČESKY			UROB TUPIŤM					BLÁČAL, KRÍČAL (PEJOR.)						
			UKRADOMKY POZERÁ					JAP. NÁZOV MORS. RIAS						
AKADEMISCHE TANZCLUB ZÜRICH				OBÝVATEL IŽE				JEDNO Z MIEN ROOSEWELTA						
				FILIPÍNY - OLYMPIJSKÁ SKR.				VODIČ TEPLA A ELEKTRINY						
PRICHOV									MÁČAL V KÚPELI					
									OSOBNÉ ZÁMENO					
2. ČASŤ TAJNIČKY										ČINILI S RADOSŤOU				
VÝROBCA ELEKTRONIKY					PLODY OLIVOVNÍKA					SÍDLO V UZBEKISTANE				

SNM TV je internetová televízia, ktorú pred časom spustilo Slovenské národné múzeum. Prostredníctvom (dokončenie v tajničke) okrem iného približuje dianie v jednotlivých múzeách a prácu tamojších zamestnancov. SNM TV nájdete na www.snm.sk, prehrať si môžete napríklad jednu z relácií Múzea, v ktorej vám postupne predstavujú všetky z nich, alebo jednu z relácií Podujatia, v ktorej vás kurátori oboznámia s niektorou zo stoviek výstav a podujatí. Postupne budú vznikať a objavovať sa na internete ďalšie.

(Správne odpovede nám, prosím, neposielajte, v tejto rubrike sa nesúťaž.)

BEŽALI STE UŽ NOČNOU BRATISLAVOU?

Minuloročná premiéra Bratislavského nočného behu prekonalala účasťou vyše tisíc bežcov aj najsmelšie plány organizátorov, a preto v programe Európskeho týždňa mobility nebude táto akcia ani tento rok, už pod názvom RIVER PARK Night Run, chýbať.

Všetkých účastníkov čaká upravená, dlhšia, no najmä atraktívnejšia 7 km trať večernou Bratislavou. Štartuje sa o 20.30 hod. v novootevorenom centre nábřežia – River Parku. Pobeží sa po zrekonštruovanej nábřežnej pro-

menáde, lávkou mosta Apollo, ďalej po petržalskej hrádzi, Viedenskej ceste, lávke Nového mosta, Hviezdoslavovom námestí a cez Rybnú bránu do cieľa na Hlavnom námestí. Súčasťou podujatia je aj zaujímavý sprievodný program – bežecké súťaže s NIKE, inline show, tanečné vystúpenie a workshop tanečnej školy River Park Dance School, módna prehliadka Danza, hudobný koncert a tesne pred štartom ohňová fireshow. V rámci podujatia sa uskutoční aj zbierka na po-

moc zdravotne postihnutým.

Každý účastník River Park Night Run dostane kvalitné účastnícke tričko NIKE, štartové číslo, poukaz na 20 % zľavu na nákup tovaru v NIKE Store, bežecký čip na meranie času, občerstvenie na trati aj v cieľi a nádhernú medailu. Navyše všetci, čo v on-line prihláške uvedú svoje mobilné číslo, obdržia po dobehu do cieľa SMS správu s dosiahnutým časom. Rovnako budú mať mož-

nosť stiahnuť si účastnícky diplom s vlastným menom z webovej stránky podujatia. Komfort bežcov zvýšia aj priestory na prezlečenie a úschovu oblečenia pri štarte aj cieľi. Každý bude zaradený do tomboly o vecné ceny. Večer si budú môcť všetci vydýchnuť a zabaviť sa na záverečnej nočnej after party.

Aktuálne informácie sú priebežne zverejňované na www.bratislavamarathon.com, kde sa na-

chádza aj prihlasovací formulár. Neváhajte preto a prihláste sa čo najskôr, organizátori garantujú štart prvým 2000 bežcom so zaplateným štartovným. Výška štartového poplatku je pri prihlásení sa a zaplatení do 31.8.2010 – 8 Euro, do 14.9.2010 11 Euro a tesne pred štartom 14 Euro.

RIVER PARK

O SVÄTOPLUKOVI, KULICHOVI A SOCHE

Naozaj musíme oplúvať všetko slovenské? Prednedávnym pohon na sochu Štefánika a jej autora Kafku, teraz zase Kulich neprešiel kádrom priam svätých inkvizítorov, ktorí by na hranicu postavili oboch – sochára i jeho dielo.

Kedže sme vraj ten mladší brat v bývalom Česko – Slovensku, nuž pozrime sa, ako sa k svojej histórii chovajú oni.

Na Vyšehrade stoja monumenty o Přemyslovcach. Aj najmladšia dcéra Krokova, Libuša a jej Přemysl - Oráč, práve obdarená víziou predpovedá „mesto veľiké“ a skvelú budúcnosť českého národa. Nádherné sochy od Václava Myslbeka. Mýtické bytosti, ktoré existujú iba v legendách a asi nikdy neboli a už vôbec nie na Vyšehrade – hoci odtiaľ je výhľad na Hradčany nádherný a predpovedať stovčiatu Prahu sa odtiaľto priam žiada. A nebola ani dedina Stadice, odkiaľ mal pochádzať Přemysl. Ale to vôbec nemohlo pomýliť ani Myslbeka, ani Smetanu, ktorý o Libuši zložil možno najvrúcnejšiu operu, ani Jirásku, ktorý spísal Staré povesti české. Ani všetkých maliarov, Alešom počínajúc, ktorí vyzdobili steny a stropy Národného divadla. Lebo o národe, jeho histórii, ale aj legendách hovoria výtvarnou rečou všetci. Lebo ich srdce tuho bilo za národ a urobili pre jeho slávu všetko, čo vládali.

Ach, čo by tak Česi dali za spomienku z 9.storočia v liste pápeža, za oslovenie niektorého českého panovníka, tak, ako sa spomína Svätopluk. A archeológmi vykopanú históriu, ako ju máme aj na bratislavskom hrade.

A ako je len krásne byť legendou. Legenda nemá zlých vlastností. Kráľ Artuš stále bude vládnuť spravodlivo od okrúhleho stola, Libuša bude naveky krásna a múdra. A všetci budú dvíhať hrude svojich národov, aby devy kráčali v ich stopách a mládenci sa odhodlali na hrdinské činy.

Nuž, náš Svätopluk bol živý človek – a dokonca vládca. A tak sa ešte isto prekvapíme, čo všetko ten „zmužilých Slovákov nepodlehly panovník“ popáchal. Čo to len na ňom ten Hollý a štúrovci videli? A teraz by som rada povedala niečo o majstrovi Kulichovi.

Profesor, vyznamenaný viacerými cenami i v zahraničí, počas svojho života vytvoril diela, ktoré dodnes oslovujú. Matka s vojakom na Dukle, Matica, Slovenčina, Vierožstevcovia. Ale aj Jánošík v Terchovej. Nie náhodou bol v kolektíve autorov Slavína a jeho súsošie s raneným vojakom je pendantom diela majstra Tibora Bártfaya. Možno tým mladým dnešným sochárom vojna, umieranie a žiaľ už nič nehovorí, keď mŕtvych je v každom filme až-až.

Slavín je vskutku dielom majstrov – na pylóne Trizuljakov vojak, vstupné dvere od Rudolfa Pribiša, pri vstupe dievčiny od Jozefa Kostku, poníže reliéf Ladislava Snopka.

Pelotón majstrov – sochárov – rovnaký, ako boli tí dodnes uctievaní elitní herci, či spisovatelia a básnici.

Všetci autori sú prekádovaní – a v poriadku, iba Kulich má pech. Ale všetci v časoch socializmu museli žiť – a tvorili také sochy, o aké bol záujem. Stáročia bola objednávateľom umenia cirkev. A všetci umelci tvorili ako najlepšie vedeli. Ale prišiel ateizmus a socializmus. Mohli tvoriť ináč a iné? Skúste si to, kritici! Ak ste dostali výtvarné nadanie, musíte tvoriť. A chlieb si treba zaslúžiť. Vyčíta sa pozícia rektora. Všetky vysoké školy mali rektorov. Všetci museli byť v strane, všetci vtedajší docenti a profesori museli mať tú legitimáciu, najmä školstvo bolo pod lupou. To nemali vzdelávať všetkých nás, vás, to mali školy zaniknúť? Veď všetci sme žiaci, podaktorí aj synovia tých vtedajších učiteľov. A dokedy chcete súdiť a trestať? Nechcete ten súd už konečne nechať Tomu hore? Veď mnoho a mnohých musel sochár Kulich naučiť, pretože dívať sa na majstra pri práci úplne stačí.

Je najlepším portrétistom, akého poznám. Dostal dar ostro vidieť a skvelé ruky. Kto dokázal tak dokonale vystihnúť Štúra, Rázusa, Fullu, Moyzesa, Hložníka a najmä nášho básnika Milana Rúfusa? A videli ste tie reliéfy Komenského, Dvořáka? Lahké modelovanie, pár ťahov.

Keď vidíte tie nepodarené, až zručné portréty, ktoré sa v poslednom čase objavujú, vidíte nedostatok talentu. A najmä pokory pove-

dať – toto nedokážem.

A tak, ako dávna žiačka majstra Tibora Bártfaya, od ktorého som sa naučila rovnako ostrému videniu pre portrét, a ktorého osud je veľmi podobný, veď jeho monument Gottwalda odstrelili volám: majstre, teraz sa neslobodno báť, treba povedať vážne slovo. Tibor, zastaň sa kolegu a pomôž ochrániť tú sochu, prosím.

A ešte niečo: bratia Česi si svojich velikánov vážia a ctia. A tak na Jungmannovom námestí sedí sám Jungmann, Hus a Palacký majú veľkolepé súsošia, /Hus má

v Prahe 11 sôch/, Karol IV. stojí aj na moste, aj v Karolíne, jeho portrét je i v Karlštejne i vo Sv.Vítovi, Smetana stojí pri Rudolfíne. A čo my? Vajanský na nábřeží? A holé námestia: Kollárovo, Šafárikovo, Hodžovo, Hurbanovo? A Komenský a Cikker a mnohí, mnohí ďalší si úctu nezaslúžia? Sme teda národ iba nevďačníkov, nežičlivcov, závistlivcov? Hoci – tí mŕtvi sú už nad to povznesení.

Prof. Ing.arch. Janka Krivošová, PhD

